2015

Ekologiskt i offentliga storhushåll 2014

27 % ekologiskt under 2014!

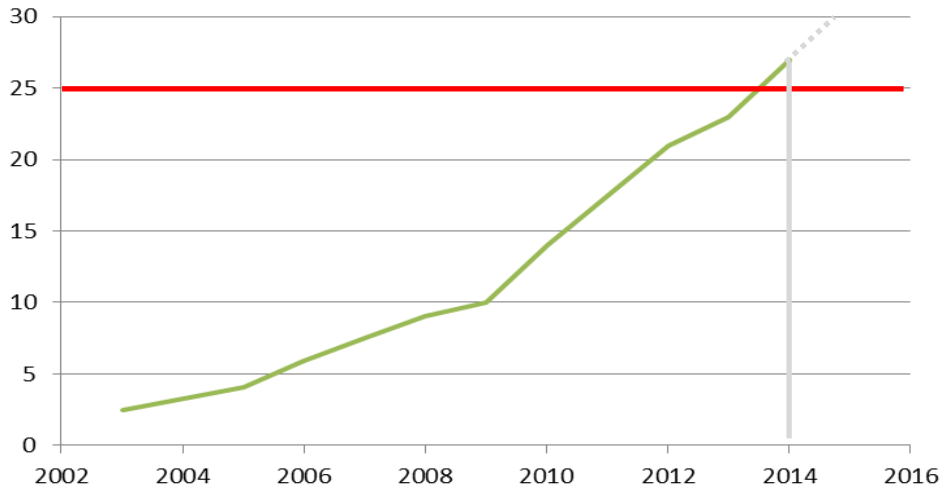

Eko-Mat Centrum

2015-06-02

Vill du bli medlem och stötta utvecklingen mot en hållbar livsmedelsproduktion. Det kostar 250 kr/år. Anmäl direkt på info@ekomatcentrum.se.

Vi jobbar med mat från hav och jord till bord

- Utbildningar om ekologisk och klimatsmart mat
- Föreläsningar om mat, klimat och ekologi
- Marknadsstudier
- Informationsmaterial
- Rådgivning
- Hemsidor

www.ekomatcentrum.se; www.ekomatsedeln.se; www.ekomatguiden.se; www.smakasvenskt.se; www.ekokrogar.se; www.miljomat.se

EkoMatCentrum - Informationscentrum för Ekologiska Produkter, tel: 08 779 59 29, info@ekomatcentrum.se

Innehållsförteckning Sida

1. Inledning **4**

2. Resultat **6**

- Vilka eller vilken är er huvudsakliga grossist av livsmedel?
- Har er kommun/ert landsting tagit beslut eller mål om att köpa ekologiska livsmedel? **7**
- Vilken typ av beslut eller mål har tagits för inköp av ekologiska livsmedel? **8**
- Hur många procent är målet bestämt att vara? **8**
- Varför har ni INTE tagit något beslut eller mål om att köpa ekologiska livsmedel? **9**
- Har ni tagit beslut eller mål om att köpa närproducerade livsmedel? **10**
- Har ni tagit beslut eller mål om att köpa rättvisemärkta livsmedel? **11**
- Har ni tagit beslut eller mål om att minska svinnet i kommunen/landstinget? **12**
- Hur stor var den ekologiska andelen av livsmedelsinköpen? **13**
- Hur har den ekologiska inköpsandelen utvecklats i offentlig sektor sedan 2003? **13**
- Kommuner och landsting som redovisat minst 25 % inköpta ekologiska livsmedel (SEK) under 2014 **15**
- Andel ekologiska livsmedel mätt i antal kg **16**
- Har er kommun/ert landsting kontrakt med någon eller några externa entreprenörer (t.ex Fazer-Amica, Sodexo m.fl.) för att sköta matservicen i hela eller delar av kommunen/landstinget? **17**
- Har ni räknat med entreprenörens kostnader för inköp av livsmedel i frågan ovan? **17**
- Vilka ekologiska livsmedel köpte ni under 2014? **18**
- Hur många ekologiska livsmedel hade ni med i ert upphandlingsavtal 2014? **21**
- Hade ni några produkter som var konverterade i avtalet 2014? **21**
- Har ni fått extra pengar/finansiering under 2014 för att täcka de merkostnader som blir vid köp av ekologiskt? **22**
- Planerar ni att öka era inköp av ekologiskt de närmaste åren? **23**

3. Slutsatser och kommentarer **24**

- 25 procentsmålet i hamn
- Offentlig sektor agerar draglok för resten av marknaden
- Landsting och regioner är generellt bättre än kommuner på ekologiska inköp
- Vellinge storslagen vinnare i Ekomatsligan 2015
- Ekologiskt bidrar till att mer klimatsmart och hälsosam mat serveras i offentlig sektor
- Ekologiskt och etiskt större än närproducerat i offentlig sektor
- Svinn har snabbt blivit en viktig fråga
- Brist på svenska ekologiska livsmedel är vår främsta utmaning framöver

4. Ekomatsligan 2015 **27**

5. Bilagor

Ekologiskt i landets kommuner, landsting och regioner **29**
Ekologiskt i kommuner och landsting 2015 som deltagit i undersökningen 2014, sorterat i alfabetisk ordning **31**
Ekologiskt i kommuner och landsting 2014 som deltagit i undersökningen 2015, sorterat i respektive län **34**
Textsvar målformuleringar för ekoinköp **39**
Följebrev **45**
Miljömärkningar **46**

1. Inledning

EkoMatCentrum – Informationscentrum för Ekologiska Produkter har samlat in statistisk för att kartlägga inköpen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor 2014.
2006 formulerade regeringen ett nationellt inriktningsmål för konsumtionen av ekologiskt i offentlig sektor ” 25 % ekologiskt i offentlig sektor till 2010”. Eftersom inget nytt mål formulerats efter 2010 får målet anses gälla tills nytt mål formuleras.

Marknadsundersökningen har två viktiga syften, den följer ekomålets effekt i landets kommuner och landsting och den driver också utvecklingen mot mer ekologiskt.
Det är stort intresse kring rapporten och den årligen återkommande tävlingen ”Ekomatsligan”, inte minst hos nationella och lokala offentliga myndigheter och förvaltningar.

I år medfinansierar Jordbruksverket inte marknadsundersökningen. För att kunna fortsätta vårt viktiga arbete med att följa utvecklingen av ekologiskt i offentlig sektor behöver vi finansiärer till kommande års marknadsundersökningar. Är du eller ditt företag intresserade av att stödja undersökningen är ni välkomna att höra av er till oss på EkoMatCentrum, info@ekomatcentrum.se.

Om undersökningen

Detta är den trettonde nationella marknadsstudien över ekologiska livsmedel i offentlig sektor. Tidigare enkätundersökningar har gjorts över åren, 1999, 2001, 2003, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 och 2013.

Vi har studerat omfattningen av politiska mål och beslut för inköp av ekologiskt, närproducerat och rättvisemärkt. Vi har tittat på hur mycket ekologiskt man köper i landets kommuner, landsting och regioner samt hur det ser ut framöver.

Enkätlänken har skickats ut till sammanlagt 311 adresser, 290 kommuner och 17 landsting och 4 regioner. Totalt svarade 254 kommuner på enkäten, dock var det ett antal av dessa som inte hade kompletta svar. 235 av dessa har besvarat enkäten med andel ekologiska livsmedelsinköp (de kommuner och landsting som besvarat enkäten finns listade i bilagan på sid 29). Det ger en svarsfrekvens på 83 % för totalt antal svarande samt 76 % för de som svarat med andel ekologiska livsmedelsinköp.

Vi har strävat efter att göra ett så brett utskick som möjligt för att säkerställa en hög svarsfrekvens. Det innebär att utskicket i flera fall har gått till flera personer i en och samma kommun, region eller landsting. Ett brev med information om marknadsundersökningen samt en länk till frågeformuläret skickades ut via mejl.

Första utskicket gjordes den 23 mars, 3-4 påminnelser skickades under april och maj. Vi har även ringt upp en stor del av de kommuner och landsting som inte besvarat enkäten samt utfört vissa kompletterande telefonsamtal och email till dem som svarat otydligt, felaktigt eller inte alls på någon fråga.

Syftet med marknadsundersökningen är att visa på intresset för ekologiskt i landets kommuner och landsting samt hur intresset förändras över tiden. Statliga offentliga verksamheter är inte med i undersökningen.

Vi har strävat efter att redovisa så rättvisande statistik som möjligt. Kommuner, landsting och regioner har fått uppge hur mycket de köpt livsmedel för totalt i SEK och hur mycket ekologiska livsmedel de köpt i SEK samt som kontrollpost ange % -andel ekologiskt. Av flera anledningar kommer inte alla kostnader med i vår statistik. Flera kommuner och landsting har inte kunnat uppge hur mycket ekologiskt de köper eftersom de inte har någon dokumentation eller statistik på detta. Några har uppgett att de inte har tid att besvara enkäten. Mycket av produktionen av mat i offentlig sektor ligger dessutom ute på entreprenad och dessa siffror kommer inte alltid med i vår statistik. Däremot kan vi efter 13 års insamlande av denna statistik notera att det är ett ökande antal kommuner som har mycket god kontroll på sina livsmedelsinköp, såväl konventionella som ekologiska.

Bortfalls analys

Trots att svarsfrekvensen för enkäten inte är 100 procent anser vi att det redovisade genomsnittet 27 procent ekologiska inköp är en bra uppskattning av verkligheten. Statistiken för 2014 omfattar majoriteten av Sveriges större kommuner, landsting och regioner. Det innebär att de kommuner med mindre antal innevånare troligen även har totala inköpssiffror som är relativt låga i förhållande till de större kommunerna. Dessa kommuners inköpsstatistik påverkar därför genomsnittet i en betydligt mindre utsträckning. Som exempel kan nämnas Göteborgs stad med totala inköpssiffror på 326 miljoner Kr jämfört med många mindre kommuner som ofta hamnar på mellan 3 till 8 miljoner Kr. Det innebär att andelen ekologiskt i dessa kommuner har en betydligt mindre påverkan på det nationella resultatet

Därutöver har tidigare års redovisningar visat att det inte enbart är kommuner och landsting med mycket låga andelar av ekologiska livsmedel som uteblir med inköpsstatistik. Exempelvis redovisade Mora 27 procent för 2012. Norrbottens läns landsting redovisade under samma år 15 procent och slutligen redovisade Laholm endast 4 procent. Med andra ord varierar andelen ekologiskt betydligt bland de kommuner som uteblivit i årets enkät-undersökningen. Dessa exempel på kommuner och landsting som inte inkluderats i årets rapport ger troligen en bättre bild. Med anledning av detta ser vi det mycket troligt att genomsnittet på 27 procent även speglar det verkliga genomsnittet i Sverige.

Vad vi avser med ekologiskt och olika märkningar

Med ekologiska livsmedel avser vi i denna undersökning livsmedel som är märkta med något av märkena KRAV, Demeter, EU-ekologiskt och MSC (se sid 46 om miljömärkningar).

Det finns ingen ekologisk märkning för vildfångad fisk, därför redovisar offentlig verksamhet inköp av fisk som KRAV-märkt och/eller MSC-märkt. KRAV- och MSC-fisk har jämförbara bedömningar av hållbara fiskebestånd och regler kring spårbarhet. Där KRAV och MSC skiljer sig åt är bland annat vid förädlingen. KRAV-godkända förädlade fiskeprodukter innebär att fisken samt alla övriga ingredienser är ekologiska. I de förädlade MSC-produkterna är bara fisken MSC, inte övriga ingredienser, om inte produkten också är KRAV-märkt. Därför har vi bestämt ett enbart MSC-märkt naken filé får räknas som ekologisk. Om produkten däremot är panerad samt märkt med KRAV och MSC kan den räknas som ekologisk.

När det gäller fisket så KRAV-godkänns enskilda fiskefartyg och deras miljöarbete. KRAV har även regler för att förädlingsföretagen ska ha ett uppdaterat miljöarbete. KRAV har också regler för att minimera klimatpåverkan av fisket, t ex regler för högsta tillåten bränsle-förbrukning och förbud för klimatpåverkande köldmedier på båten.

97 vinnare i årets Ekomatsliga
81 kommuner, 8 landsting och 8 regioner har nått 25 % målet. Dessa vinnare har listats i årets ”Ekomatsliga” som är en nationell tävling med de i särklass bästa kommunerna, landstingen och regionerna i Sverige avseende inköp av ekologiska livsmedel, sid 27-28. Ekomatcentrums styrelse beslutade inför förra Ekomatsligan att alla procental ska avrundas uppåt eller nedåt till heltal enligt matematiska regler. Detta för att undvika falsk noggrannhet.

2. Resultat

Vilka eller vilken är er huvudsakliga grossist av livsmedel?

	2014		2013	
	Samtliga	≥ 25%	Samtliga	≥ 25%
Martin & Servera	68,5%	72,2%	71,3%	73,2%
Menigo	42,9%	42,3%	39,8%	42,9%
Svensk Cater	5,5%	6,2%	4,9%	1,8%
Annan	16,1%	19,6%	13,5%	16,1%
Antal svarande	254	97	244	56

Tabell 1. Grossister och huvudsakliga livsmedelinköp

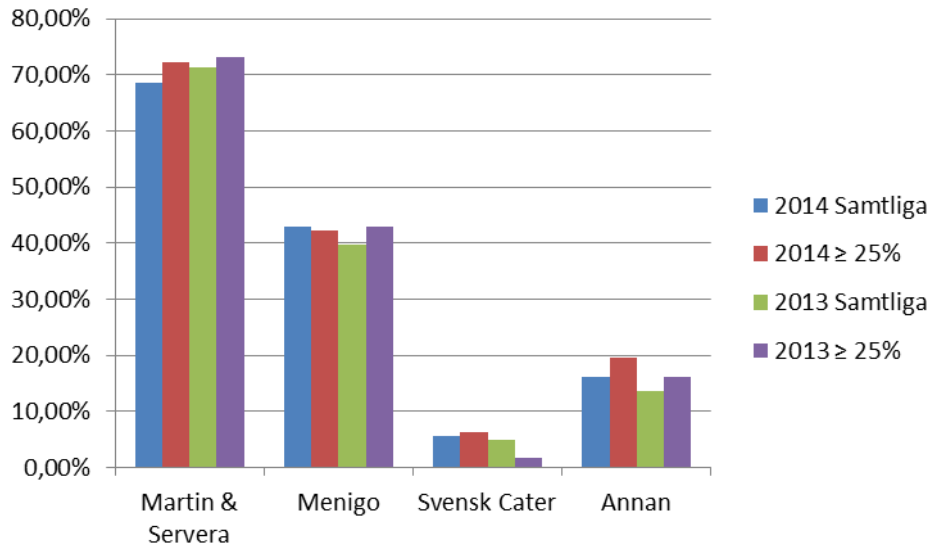

Diagram 1. Grossister och huvudsakliga livsmedelinköp

Kommentar:
Sedan 2013 har vi även infört frågan om ¨vilka eller vilken som är den huvudsakliga grossisten av livsmedel?¨. Det var möjligt att välja mer än ett svarsalternativ. Vi har valt att redovisa svaren i två grupperingar, dels samtliga enkätsvar och dels de med minst 25 procent ekologiskt. De två grupperna skiljer sig inte nämnvärt från varandra. I båda grupper har drygt

två tredjedelar av respondenterna Martin & Servera som leverantör, dock har Martin och Servera tappat några procentenheter mellan 2013 och 2014.. De respondenter som använder Menigo som leverantör ökade något i gruppen samtliga, från 39,8 till 42,9 procent medan de som svarande med Svensk Cater ökade rejält i gruppen med en högre andel ekologiskt, från 1,8 till 6,2 procent. Slutligen ökade även andelen som angivit en annan leverantör med drygt tre procent. Exempel på vanligt förekommande annan leverantör var Arla, Dafgård, Mälardalens Frukt och Grönt, Rp Frukt, Skånemejerier och Sorunda, och var i samtliga fall (med ett undantag) ett komplement till Martin & Servera, Menigo eller Svensk Cater.

Har er kommun/ert landsting tagit beslut eller mål om att köpa ekologiska livsmedel?

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2003	2001	1999
Ja:	86%	85%	87%	76%	69%	61%	54%	60%	65%	52%	37%	45%	28%
Nej:	13%	14%	13%	23%	30%	38%	43%	40%	35%	48%	63%	55%	72%
Vet ej:	1%	1%											
254 svar	100%												

Tabell 2. Andel kommuner och landsting som har mål för inköp av ekologiskt 1999-2014

Andel kommuner och landsting som har politiska mål för inköp av ekologiskt

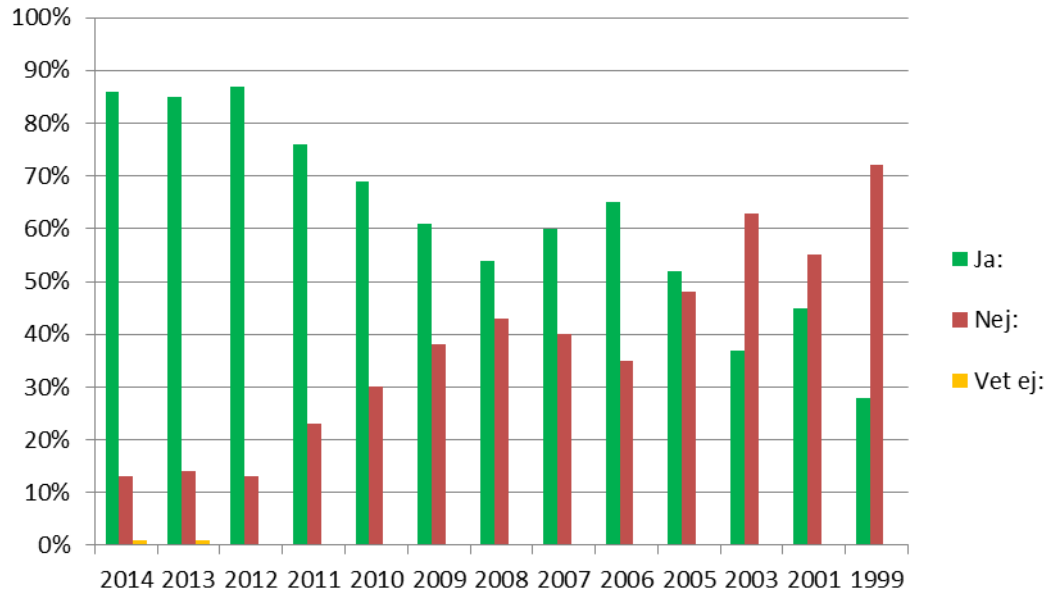

Diagram 2. Andel kommuner och landsting som har mål för inköp av ekologiskt 1999-2014

Kommentar:
86 % av de kommuner och landsting som besvarat enkäten har tagit någon form av beslut eller mål om att servera ekologisk mat i de offentliga storköken. Andelen har ökat något sedan 2013. Det är tre respondenter som inte vet om man har något politiskt beslut eller mål om ekologiskt i kommunen/landstinget. 1999 var det 72 % av Sveriges kommuner och landsting som **inte** hade något ekomål. Idag är det enbart 13 % av kommunerna och landstingen som inte har något mål för ekologiskt.

Vilken typ av beslut eller mål har tagits för inköp av ekologiska livsmedel?

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2003
% -mål	182	164	145	141	113	106	88	62	41	56	25
KRAV-certifiering	11	10	6	5	9	7	9	6			
Annat mål	11	44	18	27	39	45	30	45	36	36	11
Endast rekommendationer	39	12	11	96	28	24	19	7	13	12	13
Summa	219	230	180	269	189	172	146	120	90	104	49

Tabell 3. Beslut eller mål angående ekologiska livsmedel

Kommentar:
Ekologiska mål som tas i kommuner och landsting varierar stort. Det kan vara allt från enkla rekommendationer till tydliga procentmål eller andra mål som att all mjölk ska vara ekologisk. Antalet kommuner och landsting som har någon form av procentmål fortsätter att öka kraftigt. Hela 182 kommuner och landsting uppger att de har ett procentmål för ekologiskt. Antalet med endast rekommendationer har även ökat markant från 2013.

Hur många procent är målet bestämt att vara?

År 2014	≤ 10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	60%	70%	80%	90%	100%	Annan %
Samtliga	2%	3%	4%	41%	10%	5%	6%	2%	10%	2%	1%	1%	1%	3%	10%
≥ 25 %	0%	0%	3%	24%	13%	6%	10%	3%	17%	5%	1%	2%	0%	3%	10%
Antal svarande:		186													

År 2013	≤ 10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	60%	70%	80%	90%	100%	Annan %
Samtliga	8%	4%	5%	48%	9%	2%	6%	1%	7%	0%	0%	0%	0%	2%	9%
≥ 25 %	0%	0%	0%	37%	20%	4%	10%	2%	14%	0%	0%	0%	0%	4%	8%
Antal svarande:		164													

Tabell 4. Beslut eller mål angående ekologiska livsmedel 2013 respektive 2014

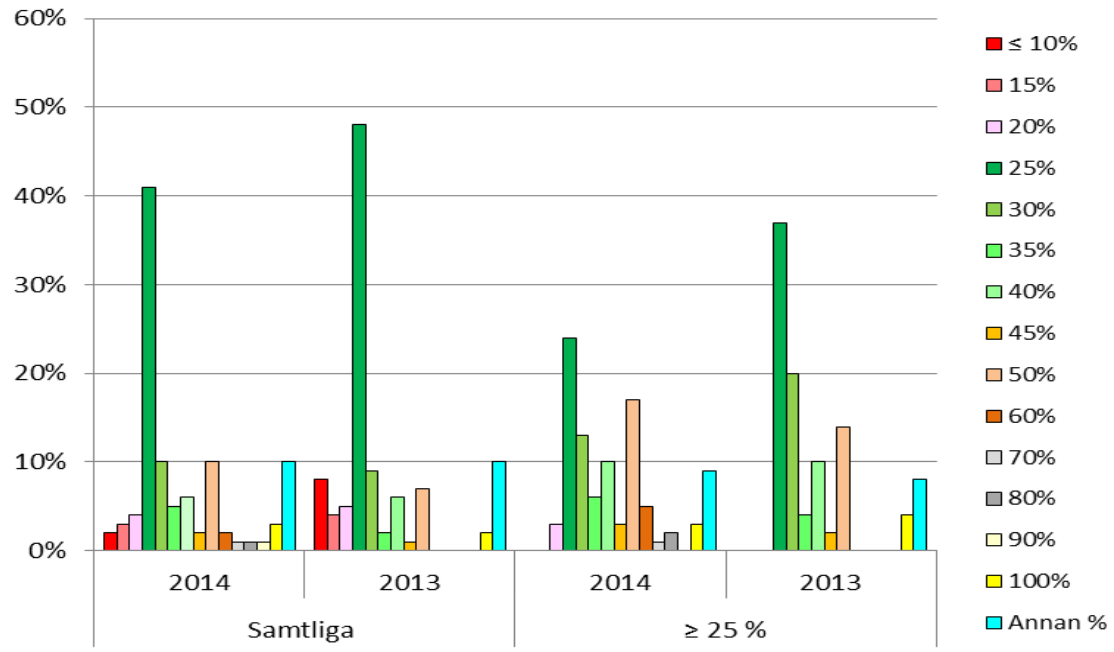

Diagram 3. Nivå på procent mål i samtliga kommuner och landsting jämför med kommuner och landsting med över 25 % ekologiska inköp 2013 och 2014

Kommentar:
Frågan med procentmål utökades under 2013 år med ¨ Hur många procent är målet bestämt att vara?¨. Svaren delades upp i två grupper, dels samtliga svar och dels svar med minst 25 procent andel ekologiskt. Resultatet visar att ett faktiskt procentmål är ett positivt hjälpmedel för att främja utvecklingen av andelen ekologiska livsmedel. Hela 186 kommuner och landsting i Sverige redovisar att de har ett ekologiskt mål att arbeta mot. I gruppen med minst 25 procent ekologiska livsmedel är målen högre på alla nivåer över 25 procent. Fem kommuner har angett ett mål på 100 procent; Borlänge, Lund, Malmö stad, Oskarshamn och Uppsala. Två av kommunerna, Oskarshamn och Uppsala har ännu inte kommit upp i 25 % ekologiska livsmedel. De övriga tre kommunerna ligger i toppen på Ekomatsligan.

Varför har ni INTE tagit något beslut eller mål om att köpa ekologiska livsmedel?

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Frågan har aldrig diskuterats	13%	16%	28%	42%	41%	44%	44%
Vi är på gång med att formulera ett mål för ekologiska livsmedel	33%	38%	58%	49%	43%	50%	49%
Politikerna har tagit beslut om att **INTE** köpa ekologiskt	10%	8%	14%	8%	16%	6%	7%
Vet ej	43%	38%					
Antal svarande: 30							

Tabell 5. Varför har inget beslut eller mål tagits

Kommentar:
I 32 av landets kommuner, regioner och landsting (12,5 %) finns inte några politiska beslut om att servera ekologiskt. Tre av de som besvarat enkäten har uppgett att man har tagit ett aktivt beslut om att INTE köpa ekologiskt. I 10 kommuner (33 %) håller man på att arbeta fram ett politiskt mål avseende ekologiska inköp. Fyra kommuner uppger att man aldrig ens diskuterar frågan, vilket är två färre än förra året.

Har ni tagit beslut eller mål om att köpa närproducerade livsmedel?

Med närproducerade livsmedel avser vi i denna undersökning livsmedel som odlats eller förädlats i ert län eller med ett maximalt avstånd bestämt av er.

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Ja	33%	29%	25%	20%	19%	24%	19%
Nej	54%	56%	62%	65%	64%	72%	71%
På gång	12%	13%	11%	12%	16%		
Vet ej	2%	2%	2%	3%	1%	4%	10%
Antal svarande: 252	100%						

Tabell 6. Mål eller beslut om närproducerade livsmedel under 2014

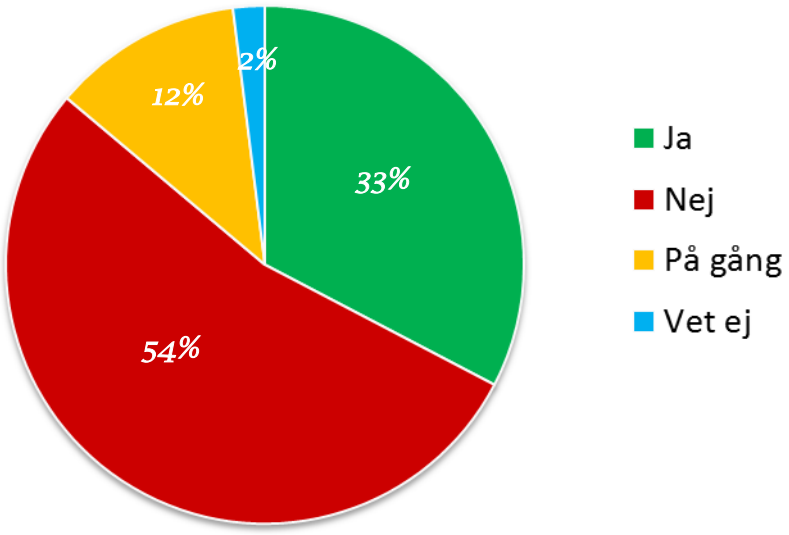

Diagram 4. Mål eller beslut om närproducerade livsmedel under 2014

Kommentar:
Av landets kommuner och landsting har 82 stycken (33 procent) tagit beslut eller mål om att köpa närproducerade livsmedel. Ytterligare 12 procent uppger att de är på gång att ta beslut eller mål om att köpa närproducerat. Drygt hälften av kommunerna och landstingen har inte behandlat frågan om närproducerat än. 53 procent uppger att mål eller beslut inte har diskuterats i kommunen eller landstinget.

Intresset för närproducerat fortsätter att öka i landets kommuner och landsting. Även om det är juridiskt tveksamt att begära närproducerat i den offentliga upphandlingen finns trots allt

olika sätt att lösa de juridiska knutarna. Just nu råder en stark trend för upphandling av närproducerat i kommuner och landsting. Vinsterna anses vara att gynna det lokala näringslivet, minska klimat- och miljöpåverkan genom kortare avstånd och därmed transporter samt en bättre kvalitet på livsmedlen pga. av kortare leveranstider.

Har ni tagit beslut eller mål om att köpa rättvisemärkta livsmedel?

Med rättvisemärkta livsmedel menar vi i denna undersökning livsmedel som är certifierade av Fairtrade.

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Ja, vi är en Fairtrade City.	25%	24%	21%			
Ja	20%	16%	22%	40%	44%	35%
Nej	43%	50%	52%	47%	52%	60%
På gång	8%	8%	4%	9%		
Vet ej	4%	2%	1%	4%	4%	5%
Antal svarande: 252	100%					

Tabell 7. Mål eller beslut om rättvisemärkta livsmedel

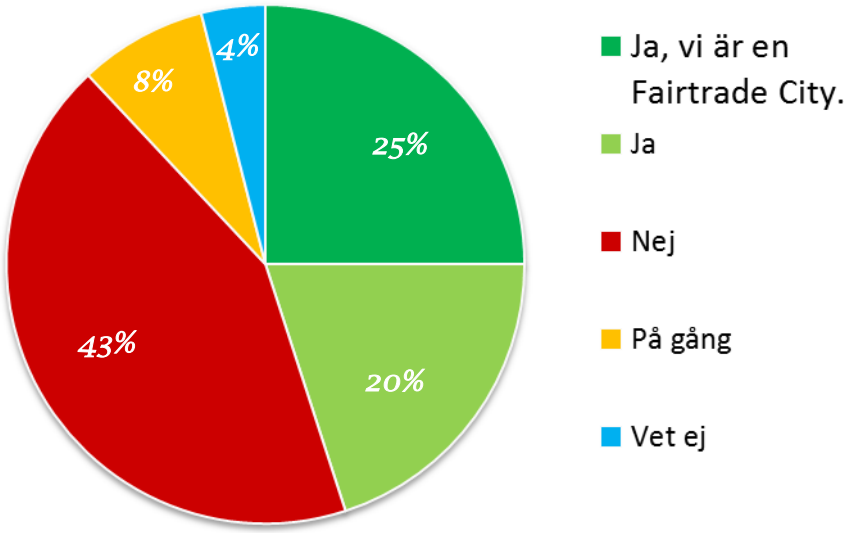

Diagram 5. Mål eller beslut om rättvisemärkta livsmedel

Kommentarer:
Nästan hälften av landets kommuner och landsting (45 procent) har tagit beslut eller mål om att köpa rättvisemärkta livsmedel. En nästan lika stor andel, 43 procent, har ännu inte tagit något sådant beslut. Åtta procent uppger att de är på gång att ta beslut om inköp av rättvisemärkt. Närmare en fjärdedel av de som besvarat enkäten uppger att de är en Fairtrade city. Andelen kommuner och landsting som satsar på rättvisemärkta livsmedel framför närproducerat ökar för varje år enligt vår undersökning. En möjlig anledning till detta är rättvisemärkt kan användas som ett krav i upphandlingen.

Har ni tagit beslut eller mål om att minska svinnet i kommunen/landstinget?

	2014	2013	2012
Ja	55%	44%	45%
Nej	27%	32%	37%
På gång	15%	22%	15%
Vet ej	3%	2%	3%
Antal svarande: 251	100%		

Tabell 8. Mål eller beslut angående svinn angående svinn

	2014		2013	
Procentmål	56%	73	54%	52
Tidsram	58%	75	51%	49
Annat	51%	66	58%	56
Antal svarande: 130				

Tabell 9. Typ av mål eller beslut för att minska svinnet

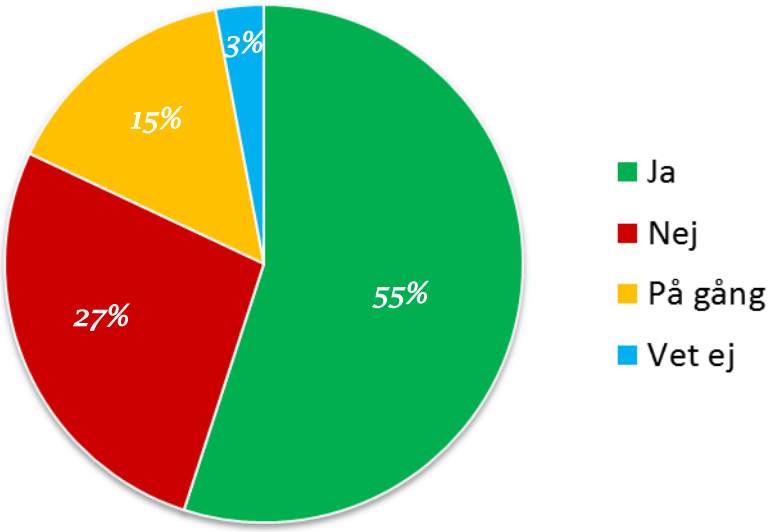

Diagram 6. Mål eller beslut att minska svinnet

Kommentarer:
Vi har ställt frågan om aktiviteter kring minskat svinn med anledning av att vi nu har ett nationellt mål för att minska matsvinnet i Sverige; *20 % minskat matsvinn till 2015, där minst 40 % ska tas tillvara i form av biogas och annan energi. I EU har vi bestämt att svinnet ska minska med 50 % till 2025.*

Antalet kommuner och landsting som arbetar med att minska svinnet fortsätter att öka. Mer än hälften av landets kommuner och landsting har tagit beslut eller mål om att minska svinnet av i köken (55 procent). Ytterligare 15 procent är på gång att arbeta med svinnproblematiken. Det innebär att hela 70 procent av landets kommuner och landsting redan nu arbetar på att minska på matsvinnet i sina kök. Hela 73 stycken har svarat att de arbetar med ett procentmål för att minska svinnet och nästan lika många, 75 stycken, att de har en tidsram.

Hur stor var den ekologiska andelen av livsmedelsinköpen?

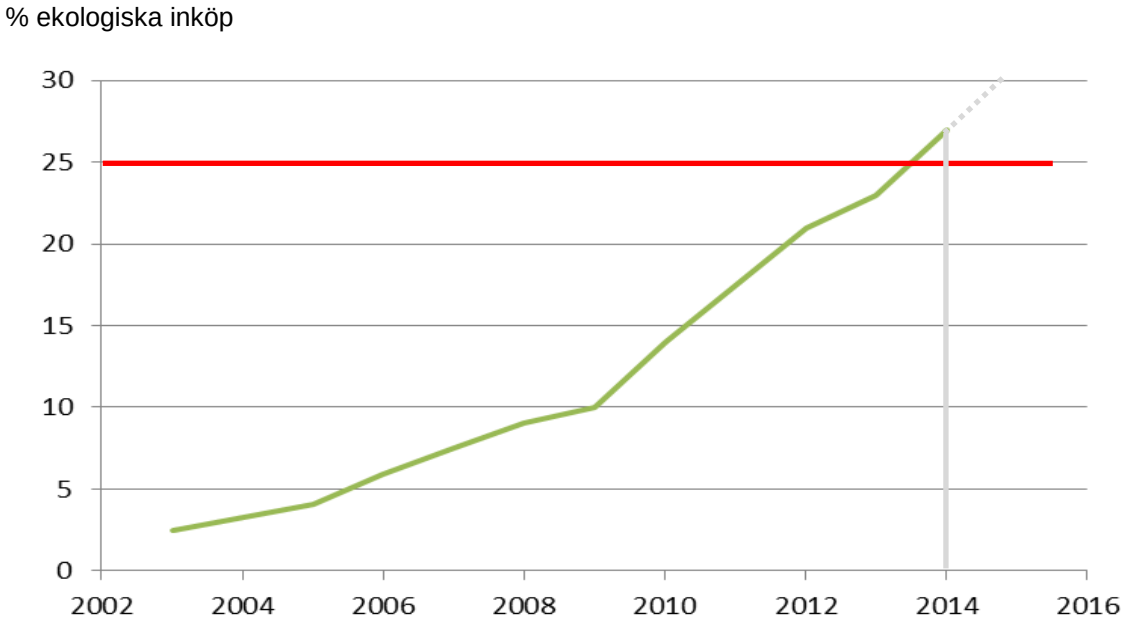

Diagram 7. Ekologiska inköp i procent i Sveriges kommuner, landsting och regioner 2014

Kommentar:
Den ekologiska inköpsandelen i offentlig sektor ligger på **27 procent** av totala inköpen i hela landet 2014. 2013 var andelen 23 %. Det innebär en ökning med drygt 17 procent, nästan en dubbelt så stor ökning som mellan 2012 och 2013.
97 kommuner, regioner och landsting har nått 25 % eller mer. De utgör 31 % av landets kommuner & landsting. Det är nästan en fördubbling av antalet kommuner och landsting jämfört med 2013 då antalet var 56 stycken. Intresset för ekologiska livsmedel har ökat enormt och det finns en stor chans att nästa Ekomatsliga kommer att visa att genomsnittet för ekologiska inköp i offentlig sektor ökat till 30 procent. Fortfarande har ett antal kommuner svårt att redovisa sina inköpssiffror av både totala livsmedel samt andel ekologiska livsmedel. Av de som besvarat enkäten kunde 8 procent inte redovisa de ekologiska inköpen, jämfört med 9 procent under 2013.

Hur den ekologiska inköpsandelen har utvecklats i offentlig sektor sedan 2003?

%-andel ekologiskt	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2003
<1	1%	1%	1%	2%	7%	8%	15%	18%	19%	20%	41%
1,0-4	0%	2%	2%	6%	17%	24%	21%	24%	16%	20%	13%
4,1-10	9%	15%	18%	24%	30%	29%	24%	25%	33%	16%	12%
10,1-20	29%	36%	43%	41%	30%	28%	18%	24%	14%	8%	3%
>20	54%	37%	33%	24%	13%	6%	3%	2%			
Inget svar/vet ej	7%	9%	3%	3%	4%	5%	19%	8%	18%	36%	31%
254 svar	100%										

Tabell 10. Ekologiska andelen av livsmedelsinköpen 2014 i offentlig sektor?

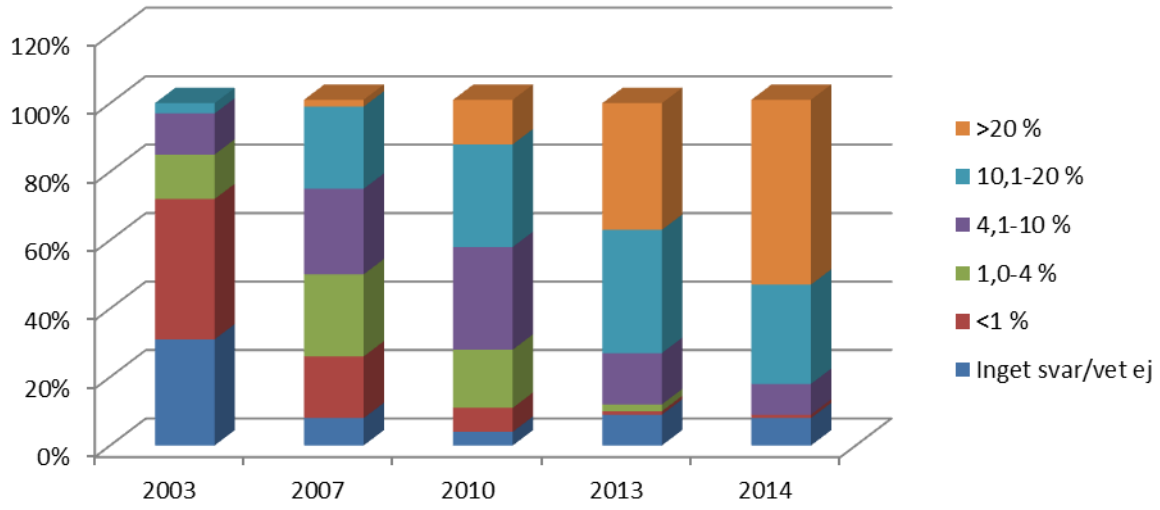

Diagram 8. Procentuell andel kommuner och landsting och deras andel ekologiska inköp.

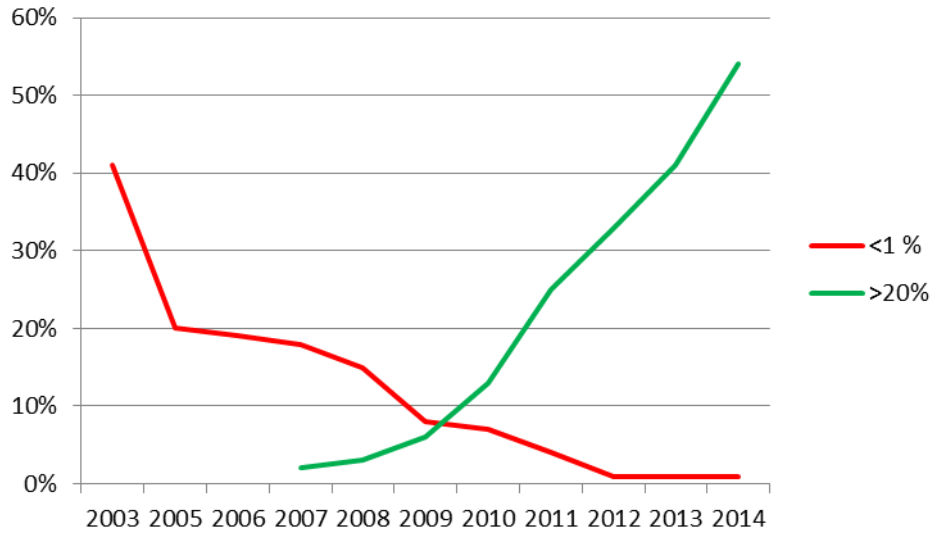

Diagram 9. Utvecklingskurvor för procentuell andel kommuner och landsting med <1% ekologiskt jämfört med kommuner och landsting med >20% ekologiskt.

Kommentar:
Andelen kommuner och landsting som har mindre än 1 procent ekologiskt är färre än en procent av de som svarat (2 svar av 254). Kommuner och landsting med mer än 20 % har ökat kraftigt under de senaste åren (diagram 8 och 9). Av de som svarat på frågan är det nu nästan hälften av de som svarat (54 procent eller 139 svar) som har mer än 20 procent ekologiskt. För nio år sedan, 2005, hade mer än hälften (56 procent) en låg andel ekologiska inköp (mindre än 10 procent). Dessutom var andelen kommuner och landsting som hade mer än 20 % ekologiskt närmast obefintlig.

Kommuner och landsting som redovisat minst 25 % inköpta ekologiska livsmedel (SEK) under 2014 (*Hela listan med alla respondenter finns i bilagan på sid 31)*

Kommun/landsting/region	Andel eko i %
Vellinge	57
Borlänge	50
Lund	50
Södertälje	48
Eskilstuna	46
Region Kronoberg	46
Motala	45
Landstinget i Uppsala län	44
Malmö stad	44
Region Örebro län	42
Emmaboda	41
Trosa	41
Örebro	41
Landstinget Blekinge	40
Nyköpings	40
Region Skåne	40
Landstinget Västmanland	39
Växjö	39
Älmhults	39
Alvesta	38
Västerås stad	38
Herrljunga	37
Tanum	37
Västra Götalandsregionen	37
Huddinge	36
Ockelbo	36
Vaggeryd	36
Ludvika	34
Region Jönköpings län	34
Eslöv	33
Gislaveds	33
Göteborgs stad	33
Helsingborg	33
Nora	33
Hällefors	32
Hörby	32
Kalmar	32
Katrineholm	32
Mönsterås	32
Region Gävleborg	32
Säter	32
Värmlands läns landsting	32
Åre	32
Halmstad	31
Kävlinge	31
Mark	31
Region Halland	31
Gävle	30
Haninge	30
Höör	30
Kristianstad	30
Lerum	30
Lidköping	30
Region Östergötland	30
Gagnef	29
Hammarö	29
Hässleholm	29
Landstinget i Kalmar län	29
Orust	29
Stockholms läns landsting	29
Sundbyberg	29
Öckerö	29
Botkyrka	28
Linköpings	28
Sala	28
Trelleborg	28
Vaxholms stad	28
Hedemora	27
Kils	27
Kinda	27
Landskrona stad	27
Landstinget Dalarna	27
Sandvikens	27
Svedala	27
Tingsryd	27
Umeå	27
Avesta	26
Båstad	26
Danderyds	26
Lindesbergs	26
Mörbylånga	26
Ronneby	26
Rättvik	26
Sigtuna	26
Tyresö	26
Varbergs	26
Ale	25
Arboga	25
Bjurholm	25
Finspång	25
Hallsberg	25
Kungsbacka	25
Landstinget sörmland	25
Lekeberg	25
Norrköping	25
Upplands Väsby	25
Vingåker	25

Procent ekologiskt, länsvis redovisning

	Ekologiskt i %							Svarsfrekvens i %			
Län	**2014**	**2013**	**2012**	**2011**	**2010**	**2009**	**2008**	**2014**	**2013**	**2012**	**2011**
Södermanland	38%	25	24	23	17	13	7	80	80	70	80
Kronoberg	35%	31	29	24	18	14	7	89	100	89	100
Skåne	34%	28	28	25	19	16	14	88	88	71	76
Örebro	34%	27	26	26	16	10	7	67	83	64	73
Västmanland	31%	26	26	17	11	8	8	73	73	64	82
Dalarna	28%	27	24	18	14	12	11	81	69	56	81
Östergötland	28%	22	21	16	16	6	3	93	79	57	71
Gävleborg	28%	22	19	19	12	9	7	73	82	75	67
Stockholm	27%	24	20	18	14	12	13	74	67	78	74
Västra Götaland	25%	21	21	17	13	11	10	69	71	51	70
Kalmar	24%	21	21	17	15	11	9	77	77	62	69
Gotland	24%	21	21	20	17	13	10	100	100	100	100
Halland	24%	20	17	13	9	9	5	86	71	86	86
Blekinge	24%	19	19	15	10	7	8	100	67	100	100
Uppsala	22%	17	18	16	13	7	9	100	89	75	63
Värmland	21%	18	17	17	12	5	5	78	72	61	50
Jönköping	20%	16	14	11	8	6	5	86	93	86	83
Västernorrland	20%	15	10	8	9	5	1	75	88	88	75
Jämtland	19%	19	20	17	13	9	12	44	56	56	56
Västerbotten	19%	17	15	11	5	7	3	50	38	38	69
Norrbotten	17%	14	14	9	4	7	3	53	33	27	27

Tabell 12. Ekologisk andel, länsvis indelning, 2008-2014

Kommentar:
Länsekoligan redovisar den offentliga sektorns inköp av ekologiskt i varje län. Alla kommuner och landsting/regioners ekoinköp är medräknade.
Södermanland, toppar länsekoligan med en genomsnittlig andel ekologiska livsmedel på 38 procent och har dessutom ökat mest under 2014, med tretton procentenheter sedan 2013. Kronobergs län ligger på andra plats med 35 procent. Delad tredje plats har Skåne och Örebro tillsamans med 34 procent ekologiska inköp vardera. Tio av 21 län har klarat 25 procentsmålet under 2014. Samtliga län, med undantag av tre, har nått minst 20 procent ekologiska inköp. Samtliga län har ökat stort sedan 2013.
I botten hittar vi de nordligaste länen, Västerbotten och Norrbotten . De utmärks av lägre andelar ekologiska inköp (19 respektive 17 procent) kombinerat med låga svarsfrekvenser (50 respektive 53 procent. procent).

Tre län har 100 % svarsfrekvens, Blekinge, Gotland och Uppsala.

Andel ekologiska livsmedel mätt i antal kg

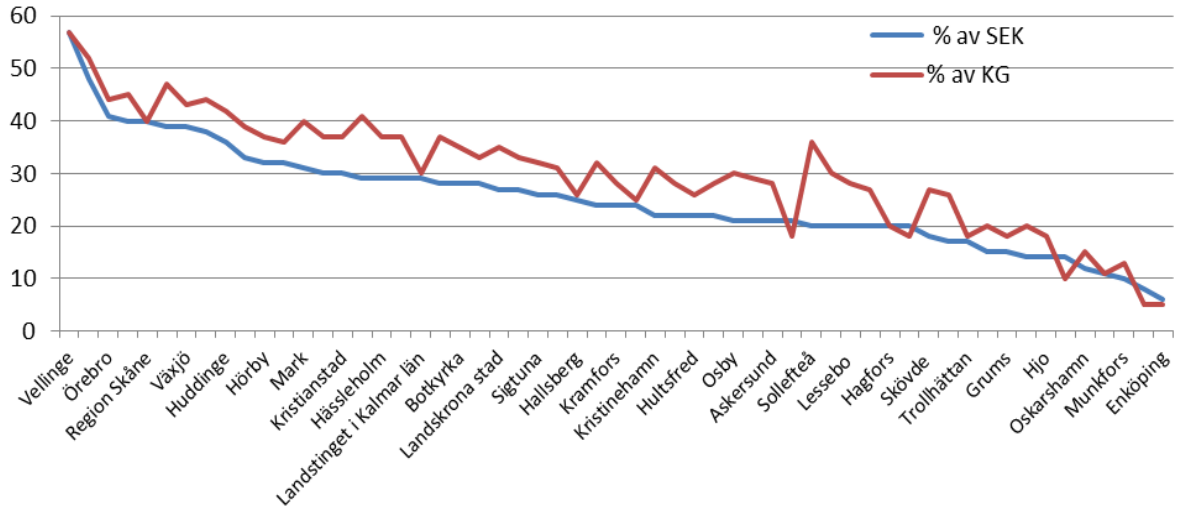

Diagram 10. 57 kommuner och landsting med dess respektive % ekologiska livsmedel mätt i Kg samt SEK

Kommentarer:
Förra året lade vi även till frågan om andel ekologiskt i antal Kg. Det var 57 kommuner och landsting som svarade med kompletta siffror på frågan angående vikten på inköpta ekologiska livsmedel i förhållande till totala vikt. Diagrammet visar dels procent av antal Kg (röd linje) samt procent av SEK (blå linje). I båda fallen ses en stor spridning av procentnivåer från några procent upp till hela 57 procent av antal Kg.

De 57 kommuner och landsting som svarade med antal kg livsmedel hade ett genomsnitt som låg på 35 procent ekologiskt i förhållande till omsättningen, dvs en bra bit högre än det genomsnitt som är mätt i kronor. De 97 kommuner och landsting som svarade på enkäten visade ett genomsnitt på 27 % ekologiskt. De 57 som även svarade med siffror i KG visade ett genomsnitt på 28 % ekologiska livsmedel mätt i kronor. I genomsnitt utgör vikten av ekologiska livsmedel 35 % av totala livsmedel, med andra ord en högre andel än när beloppen räknas i kronor och ören.

Har er kommun/ert landsting kontrakt med någon eller några externa entreprenörer (t.ex Fazer-Amica, Sodexo m.fl.) för att sköta matservicen i hela eller delar av kommunen/landstinget?

	2014		2013		2012	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ja	39	17%	34	15%	45	21%
Nej	197	83%	188	85%	165	79%
Summa	236	100%	222	100%	210	100%

Tabell 13. Andel kommuner och landsting som har kontrakterat externa entreprenörer.

Har ni räknat med entreprenörens kostnader för inköp av livsmedel i frågan ovan?

	Antal	Procent
Ja	10	23%
Nej	33	77%
Summa		100%

Tabell 14. Andel kommuner och landsting som räknat med entreprenörernas livsmedelsinköp.

Kommentarer:
Under 2014 har fler kommuner och landsting uppger att de har kontrakt med externa entreprenörer jämfört med året innan. 39 av 236 kommuner och landsting uppger att de har en extern entreprenör som sköter matservicen. En stor del av dessa respondenter har uppgett att de inte räknat med de externa entreprenörernas ekoinköp i sina rapporterade ekosiffror (33 stycken).
Det vi kan se är att majoriteten av de kommuner och landsting som besvarat frågan INTE har kontrakterat externa entreprenörer (188 av 222 stycken). Utifrån de svar vi fått kan vi också konstatera att många av de med externa entreprenörer har mycket dålig kontroll på de externa entreprenörernas inköpsandelarna av ekologiska livsmedel.

Vilka ekologiska livsmedel köpte ni under 2014?

Här har respondenterna gjort en uppskattning av de ekologiska inköpen inom olika produktgrupper genom att rangordna livsmedelsgrupperna från 1 till 10, där 1 har det högst andel inköp och 10 lägst. Tabell 15 och diagram 11 visar hur många (procentuell andel) av kommunerna, landstingen och regionerna som köper av de angivna ekologiska livsmedelsgrupperna.

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2005	2003	2001	1999
Kött	93%	93	84	82	81	87	79	59	50	59	51	39
Cerealier	92%	95	97	96	93	94	88	80	77	74	75	62
Mejeriprodukter	98%	100	100	100	100	99	97	96	86	77	83	72
Grönsaker	94%	93	96	97	98	93	92	78	71	84	79	78
Frukt och bär	97%	93	97	95	88	91	84	64	44	65	57	52
Färdigmat	88%	89	91	89	84	86	79	45	30	45	42	42
Fisk	97%	97	97	98	88	94	87					
Kaffe	93%	96	100	99	93							
Ägg	90%	90	92									
Bröd	91%	94										

Antal svarande: 155

Tabell 15. Vilka ekologiska produktslag köper köken?

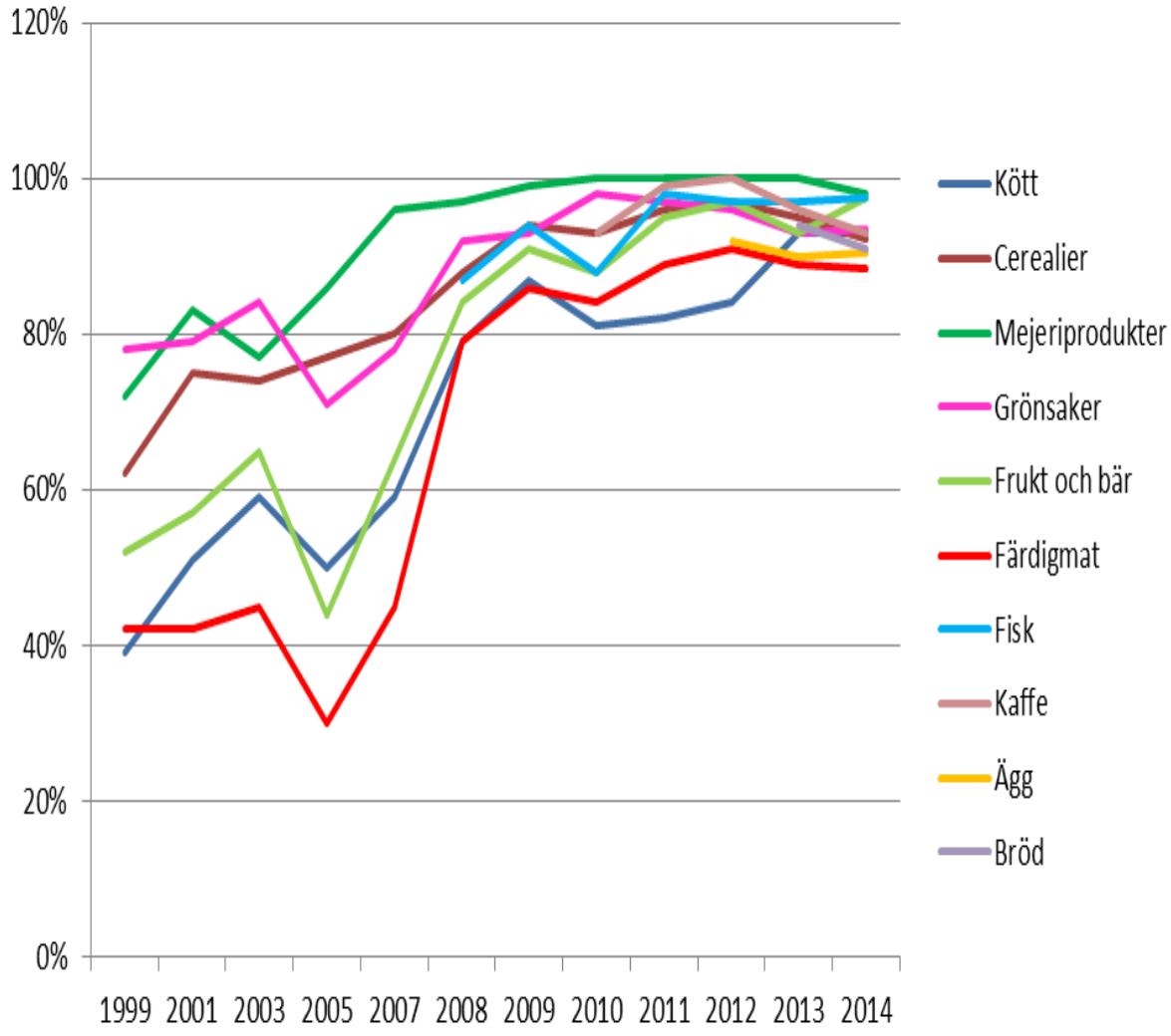

Diagram 11. Vilka ekologiska produktslag köper köken?
Andel av de svarande i % som uppger att de använder produktslaget.

Kommentar:
Här finns svaren från 155 respondenter som gjort en rangordning av de ekologiska livsmedsinköpen. De har inte haft tillgång till inköpssiffror i SEK utan istället uppskatta inköpen och rangordnat från 1-10, där 1 är högst andel och 10 lägst.
Enkätsvaren visar att ekologiska mejeriprodukter, frukt och bär samt fisk köps av nästan alla kommuner och landsting. Den produktgrupp som köps in minst är färdigmaten. Med färdigmat menas t.ex. färdig lasagne, pannkakor eller köttbullar. De flesta kommuner och landsting köper av alla de ekologiska produktgrupperna. Notera att svaren inte anger några mängder eller inköpsvärden utan endast att respondenterna köper det angivna produktslaget. Bröd är sedan ett år tillbaka en egen produktgrupp. Tidigare år har bröd ingått i cerealiegruppen. En stor del av respondenterna, 91 %, anger att de köper ekologiskt bröd. Utvecklingen från 1999 visar att det blivit jämnare mellan produktgrupperna än för tio år sedan. Vinnande produktgrupper i 2015 års enkät är produktgruppen mejeri, inklusive mjölk, tätt följd av frukt och bär och fisk. Mejeri har varit i topp sedan 2005 men minskat något under 2014.

Vilka ekologiska livsmedel köpte ni in under 2014?

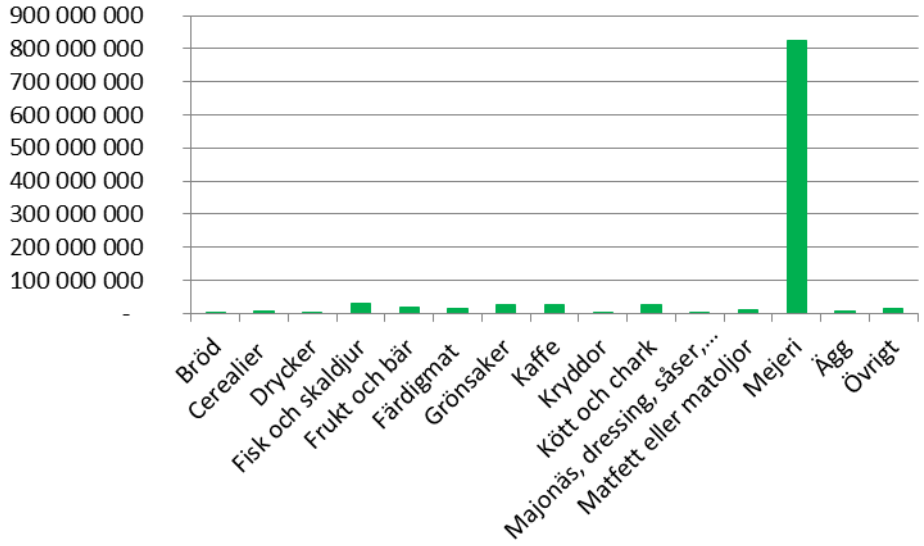

Tabell 16. Inköpta ekologiska livsmedel under 2014, skala upp till 900 miljoner

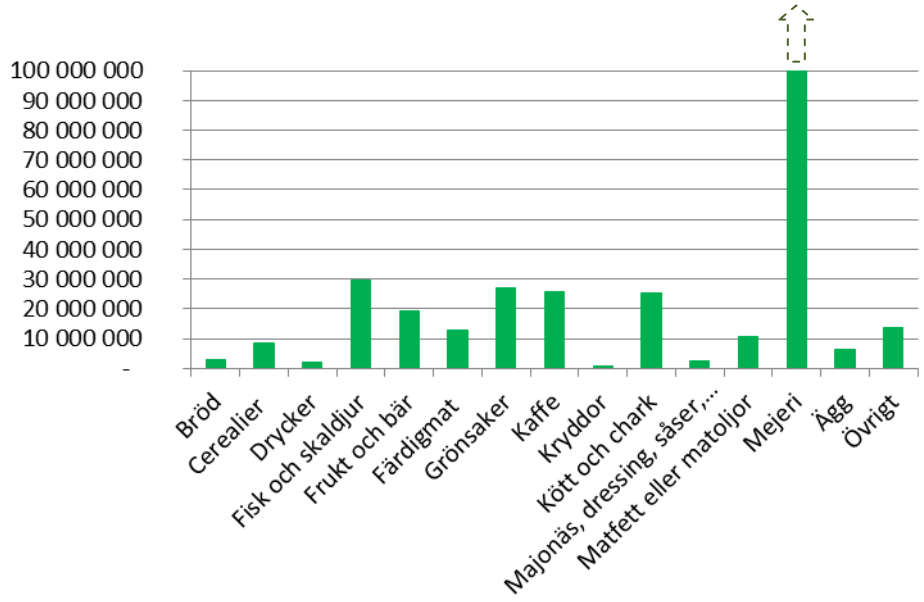

Tabell 17. Inköpta ekologiska livsmedel under 2014, skala upp till 100 miljoner

Kommentar:
Svarande är de som har tillgång till inköpssiffror för produktgtupperna. Statistiken baseras på 39 svarande som kunnat ange exakta inköpssiffror angivet i SEK.
Mejerivaror är den produktgrupp som kommunerna/landstingen köper allra mest av. Mjölk är fortsatt den ekologiska produkt som man satsar på att ”byta ut” helt och hållet. MSC-märkt fisk är det man satsar näst mest på. Sen kommer grönsaker inklusive potatis och kaffe tätt följt av kött och chark.

Hur många ekologiska livsmedel hade ni med i ert upphandlingsavtal 2014?

Antal eko-produkter	2014	2013	2012	2011	2009	2008	2007	2005	2003	2001	1999
Inga	2	3	3								
1,0–10	8	11	14	11	7	13	5	13	14	9	20
11,0-50	41	61	63	74	53	51	24	52	35	45	23
51,0-100	65	51	50	62	34	28	10	28	12	15	15
>100				70	43	26	10	6	4	3	3
101-500	82	81	68								
>500	11	6	2								
Annat						3	1		12	12	14
Antal svar	213	213	200	217	137	119	50	99	77	84	75

Tabell 18
Anger hur många ekologiska livsmedelsprodukter som fanns med i kommunerna, landstingens och regionernas upphandlingsavtal 2014

Kommentar:
2012 ändrade vi frågeställningen och delade in antal över 100 stycken i två grupper (101-500 samt mer än 500). Det är nu enklare att följa utvecklingen av det ökande andelen upphandlade ekologiska livsmedel. Allt fler kommuner och landsting upphandlar ett större antal ekologiska produkter. 82 stycken uppger att de har 100-500 ekologiska produkter i sina avtal och 11 uppger att de har fler än 500 ekologiska produkter i avtalet. Endast 2 stycken av respondenterna uppger att de inta har några ekologiska livsmedel alls upphandlade.

Hade ni några produkter som var konverterade i avtalet 2014?

Med konverterade menas t.ex. att ekologisk mellanmjölk finns i avtalet men inte konventionell mellanmjölk. Det ekologiska alternativet är då det enda alternativet för inköparen.

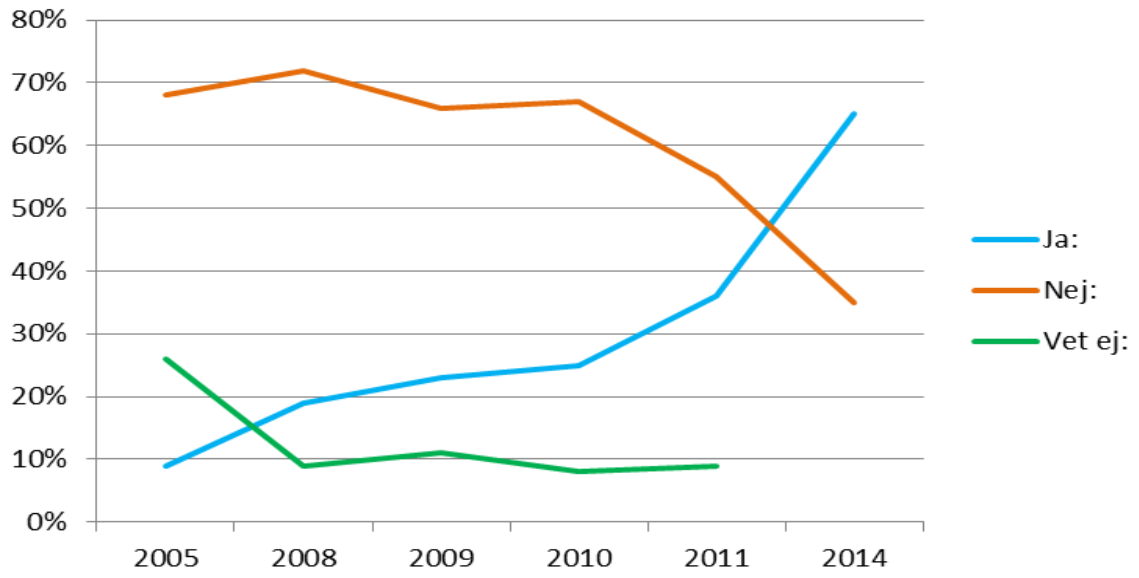

Diagram 12. Procent av 132 kommuner och landsting som har konverterade ekologiska produkter i upphandlingsavtalet

	2014	2011	2010	2009	2008	2005
Ja:	65%	36%	25%	23%	19%	9%
Nej:	35%	55%	67%	66%	72%	68%
Vet ej:		9%	8%	11%	9%	26%

132 svar

Tabell 19. Kommuner och landsting som har konverterade ekologiska produkter i upphandlingsavtalet

Kommentar
132 svarade på frågan om de har konverterat ekologiska livsmedel i upphandlingen. Här kan vi se en stark utvecklingen sedan 2011. 65 % av de som besvarat frågan uppger att de har konverterade ekologiska livsmedel med i upphandlingen, 35 % uppger att de har 0. Nästan dubbelt så många som 2011 uppger att de hade konverterade livsmedel med i upphandlingen. Det har visat sig att konvertering är en effektiv metod för att öka inköpen av ekologiskt i köken. Många av de kommuner, landsting och regioner som har höga ekologiska inköpsandelar har också höga andelar konverterade livsmedel med i upphandlingen.

Vanligast är att kommunerna och landstingen har 1-20 ekologiska produkter konverterade. Några har ända upp till 100 konverterade ekologiska livsmedel i upphandlingen.

Har ni fått extra pengar/finansiering under 2014 för att täcka de merkostnader som blir vid köp av ekologiskt?

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2005	2003	2001	1999
Ja	14%	12%	18%	21%	19%	16%	13%	11%	12%	9%	8%	5%
Nej	83%	87%	81%	78%	79%	83%	85%	46%	63%	89%	85%	78%
Vet ej	3%	1%	1%	1%	2%	1%	2%	43%	25%	2%	7%	17%
Svar 231	100%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 20
Bidrar kommunen/landstinget med extra medel för att bekosta merkostnaden för inköp av ekologiska livsmedel?

Kommentar:
Andelen respondenter som uppger att de får en ekonomisk kompensation vid inköp av ekologiska livsmedel har ökat något från 12 till 14 procent. 83 procent får ingen kompensation för ökade kostnader.

Planerar ni att öka era inköp av ekologiskt de närmaste åren?

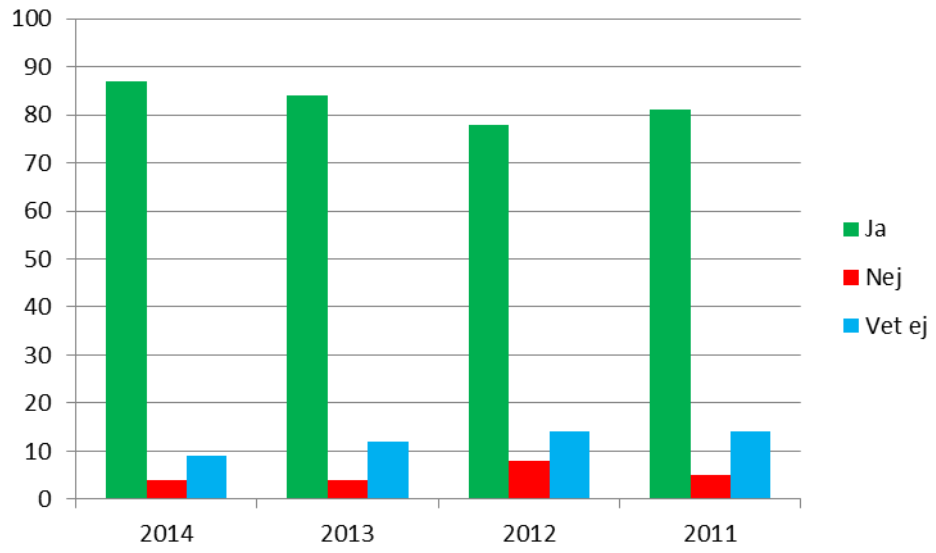

Diagram 13. Kommuner och landsting som planerar att öka sina inköp av ekologiskt under de närmaste åren.

Kommentar:
87 % av kommunerna och landstingen uppger att de har för avsikt att fortsätta att öka de ekologiska inköpen de närmsta åren. Endast 4 % uppger att de inte kommer att öka inköpen av ekologiskt och 9 % vet inte om de kommer att göra det. Intresset för att fortsätta öka de ekologiska inköpen har ökat med 11,5 % sedan 2012.

3. Slutsatser och kommentarer

25 procentsmålet i hamn

Fyra år efter utsatt tid nåddes äntligen det nationella målet, 25 procent ekologiskt i offentlig sektor. Ekomatcentrum har summerat de ekologiska inköpen i offentlig sektor till 27 procent 2014, två procentenheter över målet.
98 kommuner, landsting och regioner nådde 25 procent ekologiska inköp 2014. Det innebär att 1/3 av offentlig sektor har klarat det nationella målet och de flesta med mycket god marginal. För första gången har tre kommuner passerat 50 procent ekologiskt, en nivå som borde bli ett nytt mål för hela den offentliga sektorn.

Offentlig sektor agerar draglok för resten av marknaden

Regeringens nationella inriktningsmål, 25 procent ekologiskt till 2010, har gett mycket goda resultat i offentlig sektor. Jämför vi med det ekologiska utbudet i dagligvaruhandeln eller hotell & restaurang så är den ekologiska andelen 4-5 ggr högre i offentlig sektor. 2014 ökade den ekologiska försäljningen med 38 procent i dagligvaruhandeln – en fantastisk utvecklinge! Räknar man i procentenheter var försäljningsökningen ”bara” en procentenhet. Offentlig sektor ökade med 17 procent, eller 4 procentenheteren, dvs en mycket högre ökning.

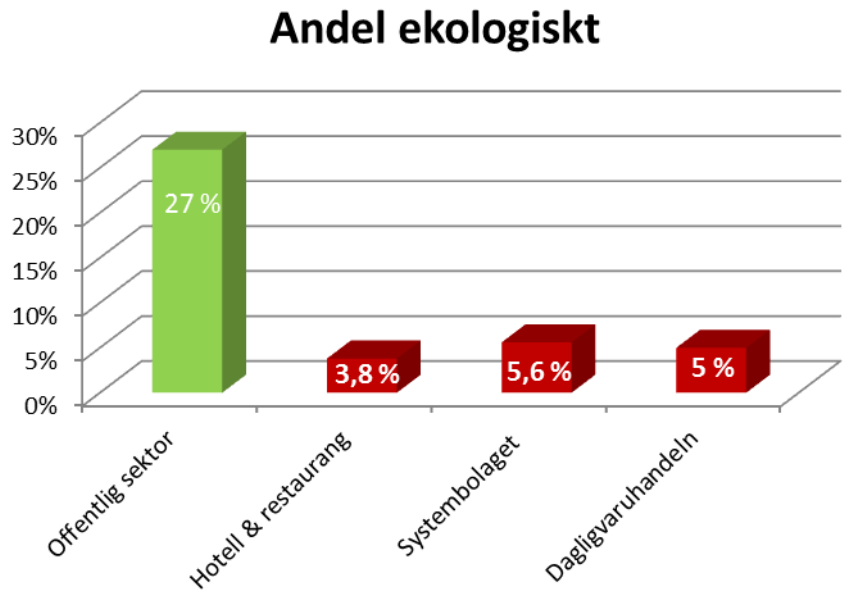

Hotell & restaurang ligger sämst till bland livsmedelssektorerna med bara 3,8 procent ekologiskt. Systembolaget har tagit ett stort kliv framåt under 2014, ökade med 83 procent, från 3,1 procent till 5,6. En ökning med 2,5 procentenheter. Summerat kan vi se att offentlig sektor ökade mest under 2014.

Landsting och regioner är generellt bättre än kommuner på ekologiska inköp

Av landets 21 regioner och landsting har en majoritet (76 procent) nått 25 procent eko eller mer medan endast 80 kommuner av 290 (28 procent) har klarat 25 procent-målet. Men bästa region kommer först på sjätteplats i Ekomatsligan, efter 5 kommuner. Alla landsting och regioner har besvarat enkäten, utom region Jämtland-Härjedalen.

Vellinge storslagen vinnare i Ekomatsligan 2015

Vellinge har uppnått **57 procent** ekologiska inköp under 2014 och passerar därmed med god marginal förra årets vinnare Borlänge och Lund, som passande nog hamnade på delad 2:a

plats i årets Ekomatsliga med 50 procent ekologiska inköp vardera. Vi har därmed tre kommuner som passerat den magiska gränsen ¨50 procent ekologiska inköp¨.
81 kommuner, 8 landsting och 8 regioner har nått 25 procent målet under 2014. Dessa vinnare har listats i årets ”Ekomatsliga” som är en nationell tävling med de i särklass bästa kommunerna, landstingen och regionerna i Sverige avseende inköp av ekologiska livsmedel, sid 27-28.

Ekologiskt bidrar till att mer klimatsmart och hälsosam mat serveras i offentlig sektor

Av de som besvarat enkäten är det 83 procent som inte får någon extra finansiering för att öka andel ekologiska livsmedel. Det visar att det faktiskt är möjligt att nå upp till 50 procent ekologiskt utan ökade livsmedelskostnader. Vellinge, Lund och Borlänge är de tre kommuner som toppar Ekomatsligan i år. Ingen av dessa kommuner har fått extra medel för att finansiera livsmedelsinköpen. Genom att minska på dyrt kött, öka andelen vegetabilier och samtidigt säsongsanpassa sina menyer lyckas de att uppnå en hög andel ekologiska livsmedel.
En hög andel av ekologiska inköp är inte bara positivt för miljön utan främjar även folkhälsan och klimatet. Dessa klimatsmarta matvanor med en hög andel vegetabilier borde kunna spridas från offentlig sektor till konsumenter.

Ekologiskt och etiskt större än närproducerat i offentlig sektor

45 procent av landets kommuner och landsting uppger att de har beslut eller mål om att köpa Fairtrade, 25 procent att de är en Fairtrade City. 86 procent har beslut eller mål om att köpa ekologiskt. Endast 33 procent har mål eller beslut om att köpa närproducerade livsmedel. Det finns en förklaring till det låga intresset. Ekologiskt och etiskt kan upphandlas utan problem, krav på närproducerat i upphandlingen ställer till problem. Inköp av närproducerat och svenskt diskuteras i många kommuner och landsting och man arbetar för att få med närproducerade livsmedel i upphandlingsavtalen.

Svinn har snabbt blivit en viktig fråga

Vi har ställt frågan om minskat matsvinn med anledning av att vi nu har ett nationellt mål för att minska matsvinnet i Sverige, *20 procent minskat matsvinn till 2015, där minst 40 procent ska tas tillvara i form av biogas och annan energi. I EU har vi bestämt att svinnet ska minska med 50 procent till 2025.*
55 procent av landets kommuner och landsting har tagit beslut eller mål om att minska på svinnet av i köken, jämfört med 44 procent under 2013. Ytterligare 15 procent är på gång att arbeta med svinnproblematiken, Det innebär att 65 procent av landets kommuner och landsting redan nu arbetar med att minska på matsvinnet i sina kök. Medan 27 procent uppger att de inte har tagit beslut eller mål om att arbeta med svinnet.

Brist på svenska ekologiska livsmedel är vår främsta utmaning framöver

De ekologiska satsningarna i den offentliga sektorn har stor påverkan på den ekologiska marknaden. Den ekologiska försäljningen inom hotell & restaurang och offentlig marknad uppgick till 2,4 miljarder 2012. Det är en fjärdedel av hela ekomarknaden som beräknas till 9,5 miljarder 2012.
Mycket av det som köps in till offentlig sektor är importerat från andra länder. Förutom självklara import-produkter som banan, kaffe och te så köper vi frukt och grönsaker som vi själva skulle kunna producera från bl.a Italien, Danmark, Holland och Spanien. Det finns produktgrupper som i princip saknas helt och hållet i ekologiska versioner i Sverige, t.ex bröd, kyckling och andra fågelprodukter, växthusodlade grönsaker, äpple, päron, jordgubbar, hallon mm.

Allt fler kommuner uppger att de vill ha mer närodlat med i upphandlingsavtalen. 33 procent av respondenterna uppger att de tagit beslut om att satsat på närproducerade livsmedel (jämfört med 25 procent under 2013). Att upphandla närproducerat stöter på vissa problem i LOU (Lagen om offentlig upphandling) eftersom det inte är ett godkänt kriterium. Många kommuner och landsting har däremot en önskan om att köpa in mer närproducerat än vad som i dagsläget är möjligt. En lösning på problemet är att de närproducerade bönderna ställer om till ekologiskodling. Om det närproducerade också är ekologiskt så blir det genast betydligt enklare att få med det i upphandlingen. Varför är det inte fler svenska producenter som satsar på ekologisk produktion? Efterfrågan och marknaden finns men inte de svenska lantbrukarna. Vissa kommuner och landsting stödjer landbrukares omställning genom tidsbestämda projekt där ett utbyte sker av varor och tjänster, ex skolbesök på gårdarna där livsmedel produceras.

Ekomatsligan 2015

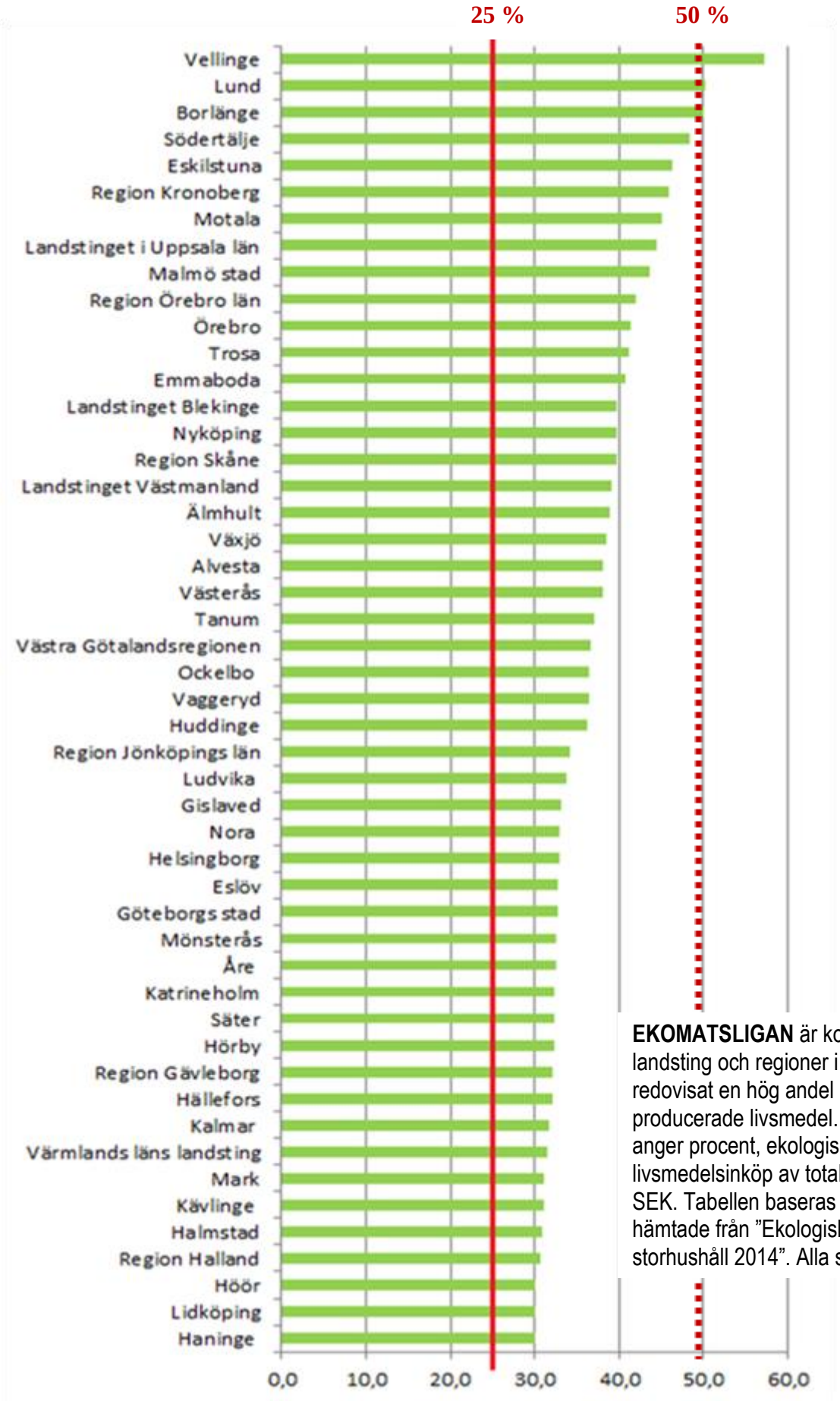

EKOMATSLIGAN är kommuner, landsting och regioner i Sverige som redovisat en hög andel inköpta ekologiskt producerade livsmedel. Siffrorna i tabellen anger procent, ekologiska livsmedelsinköp av totalt livsmedelsinköp i SEK. Tabellen baseras på uppgifter hämtade från ”Ekologiskt i offentliga storhushåll 2014”. Alla siffror är från 2014.

Ekomatsligan 2015

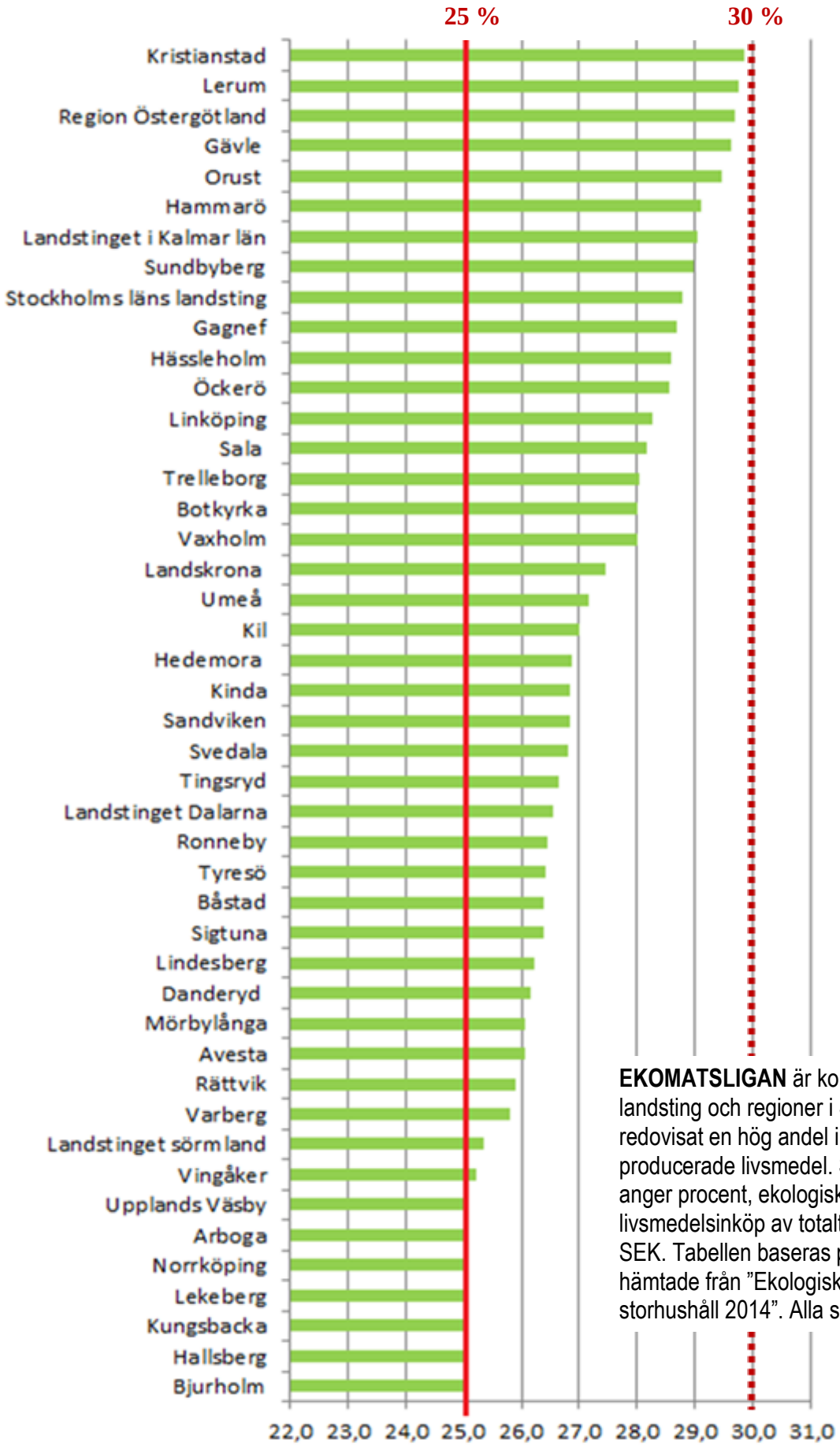

EKOMATSLIGAN är kommuner, landsting och regioner i Sverige som redovisat en hög andel inköpta ekologiskt producerade livsmedel. Siffrorna i tabellen anger procent, ekologiska livsmedelsinköp av totalt livsmedelsinköp i SEK. Tabellen baseras på uppgifter hämtade från ”Ekologiskt i offentliga storhushåll 2014”. Alla siffror är från 2014.

Bilagor

Ekologiskt i kommuner, landsting och regioner 2014

Kommun/landsting/region	% eko
Vellinge	57
Borlänge	50
Lund	50
Södertälje	48
Eskilstuna	46
Region Kronoberg	46
Motala	45
Landstinget i Uppsala län	44
Malmö stad	44
Region Örebro län	42
Emmaboda	41
Trosa	41
Örebro	41
Landstinget Blekinge	40
Nyköping	40
Region Skåne	40
Landstinget Västmanland	39
Växjö	39
Älmhult	39
Alvesta	38
Västerås	38
Herrljunga	37
Tanum	37
Västra Götalandsregionen	37
Huddinge	36
Ockelbo	36
Vaggeryd	36
Ludvika	34
Region Jönköpings län	34
Eslöv	33
Gislaved	33
Göteborgs stad	33
Helsingborg	33
Nora	33
Hällefor	32
Hörby	32
Kalmar	32
Katrineholm	32
Mönsterås	32
Region Gävleborg	32
Säter	32
Värmlands läns landsting	32
Åre	32
Halmstad	31
Kävlinge	31
Mark	31
Region Halland	31
Gävle	30
Haninge	30
Höör	30
Kristianstad	30
Lerum	30
Lidköping	30
Region Östergötland	30
Gagnef	29
Hammarö	29
Hässleholm	29
Landstinget i Kalmar län	29
Orust	29
Stockholms läns landsting	29
Sundbyberg	29
Öckerö	29
Botkyrka	28
Linköping	28
Sala	28
Trelleborg	28
Vaxholm	28
Hedemora	27
Kil	27
Kinda	27
Landskrona	27
Landstinget Dalarna	27
Sandviken	27
Svedala	27
Tingsryd	27
Umeå	27
Avesta	26
Båstad	26
Danderyd	26
Lindesberg	26
Mörbylånga	26
Ronneby	26
Rättvik	26
Sigtuna	26
Tyresö	26
Varberg	26
Ale	25
Arboga	25
Bjurholm	25
Finspång	25
Hallsberg	25
Kungsbacka	25
Landstinget sörmland	25
Lekeberg	25
Norrköping	25
Upplands Väsby	25
Vingåker	25
Falun	24
Håbo	24

Kramfors	24
Region Gotland	24
Salem	24
Söderköping	24
Vårgårda	24
Högsby	23
Järfälla	23
Karlshamn	23
Karlskrona	23
Karlstad	23
Stockholms Stad	23
Vadstena	23
Övertorneå	23
Grästorp	22
Hultsfred	22
Kiruna	22
Knivsta	22
Kristinehamn	22
Landstinget Västernorrland	22
Ljungby	22
Valdemarsvik	22
Värmdö	22
Ydre	22
Askersund	21
Ekerö	21
Haparanda	21
Jokkmokk	21
Kungälv	21
Mullsjö	21
Norrbottens läns landsting	21
Osby	21
Täby	21
Ulricehamn	21
Uppsala	21
Örnsköldsvik	21
Falkenberg	20
Hagfors	20
Jönköping	20
Lessebo	20
Lilla Edet	20
Sollefteå	20
Svenljunga	20
Vansbro	20
Östra Göinge	20
Tjörn	20
Falköping	19
Flen	19
Härjedalen	19
Köping	19
Nordanstig	19
Tierp	19
Österåker	19
Borgholm	18
Bromölla	18
Leksand	18
Skövde	18
Strömstad	18
Sundsvall	18
Sunne	18
Sävsjö	18
Sölvesborg	18
Östersund	18
Östhammar	18
Burlöv	17
Kalix	17
Malung-Sälen	17
Timrå	17
Trollhättan	17
Vännäs	17
Västerbottens läns landsting	17
Lomma	17
Mariestad	16
Sollentuna	16
Uppvidinge	16
Alingsås	16
Arvika kommun	15
Borås Stad	15
Fagersta	15
Grums	15
Krokom	15
Luleå	15
Oxelösund	15
Tibro	15
Vänersborg	15
Forshaga	14
Hjo	14
Hylte	14
Nässjö	14
Västervik	14
Ödeshög	14
Härryda	13
Karlskoga-Degerfors	13
Skellefteå	13
Söderhamn	13
Torsby	13
Åmål	13
Eda	12
Hallstahammar	12
Heby	12
Hofors	12
Oskarshamn	12
Tomelilla	12
Värnamo	12
Ystad	12
Ängelholm	12
Boxholm	11
Gnosjö	11
Mölndal	11

Nynäshamn	11
Tranås	11
Mellerud	10
Munkfors	10
Örkelljunga	10
Ånge	10
Älvsbyn	10
Bjuv	9
Vetlanda	9
Eksjö	8
Mjölby	8
Olofström	8
Skara och Götene	8
Vilhelmina	8
Älvdalen	8
Älvkarleby	8
Boden	7
Filipstad	7
Höganäs	7
Vara	7
Enköping	6
Sorsele	6
Stenungsund	6
Töreboda	6
Dorotea	5
Gullspång	5
Klippan	0
Storfors	0

Har ej besvarat frågan om ekoinköp

Nykvarn
Staffanstorp
Ljusdal
Aneby
Berg
Bräcke
Gnesta kommun
herrljunga
Hudiksvall
Härnösand
karlsborg
Kumla kommun
Kungsörs kommun
Nordmaling
Norsjö
Perstorp
Region Jämtland Härjedalen
Svalöv kommun
Mora
Tranemo

Ekologiskt i kommuner och landsting 2014 som deltagit i undersökningen 2015, sorterat i alfabetisk ordning

Kommun/landsting/region	% eko
Ale	25
Alingsås	16
Alvesta	38
Arboga	25
Arvika kommun	15
Askersund	21
Avesta	26
Bjurholm	25
Bjuv	9
Boden	7
Borgholm	18
Borlänge	50
Borås Stad	15
Botkyrka	28
Boxholm	11
Bromölla	18
Burlöv	17
Båstad	26
Danderyd	26
Dorotea	5
Eda	12
Ekerö	21
Eksjö	8
Emmaboda	41
Enköping	6
Eskilstuna	46
Eslöv	33
Fagersta	15
Falkenberg	20
Falköping	19
Falun	24
Filipstad	7
Finspång	25
Flen	19
Forshaga	14
Gagnef	29
Gislaved	33
Gnosjö	11
Grums	15
Grästorp	22
Gullspång	5
Gävle	30
Göteborgs stad	33
Hagfors	20

Hallsberg	25
Hallstahammar	12
Halmstad	31
Hammarö	29
Haninge	30
Haparanda	21
Heby	12
Hedemora	27
Helsingborg	33
Herrljunga	37
Hjo	14
Hofors	12
Huddinge	36
Hultsfred	22
Hylte	14
Håbo	24
Hällefors	32
Härjedalen	19
Härryda	13
Hässleholm	29
Höganäs	7
Högsby	23
Hörby	32
Höör	30
Jokkmokk	21
Järfälla	23
Jönköping	20
Kalix	17
Kalmar	32
Karlshamn	23
Karlskoga-Degerfors	13
Karlskrona	23
Karlstad	23
Katrineholm	32
Kil	27
Kinda	27
Kiruna	22
Klippan	0
Knivsta	22
Kramfors	24
Kristianstad	30
Kristinehamn	22
Krokom	15
Kungsbacka	25
Kungälv	21
Kävlinge	31
Köping	19
Landskrona	27
Landstinget Blekinge	40
Landstinget Dalarna	27
Landstinget i Kalmar län	29
Landstinget i Uppsala län	44
Landstinget Sörmland	25
Landstinget Västernorrland	22
Landstinget Västmanland	39
Lekeberg	25
Leksand	18
Lerum	30
Lessebo	20
Lidköping	30
Lilla Edet	20
Lindesberg	26
Linköping	28
Ljungby	22
Lomma	17
Ludvika	34
Luleå	15
Lund	50
Malmö stad	44
Malung-Sälen	17
Mariestad	16
Mark	31
Mellerud	10
Mjölby	8
Motala	45
Mullsjö	21
Munkfors	10
Mölndal	11
Mönsterås	32
Mörbylånga	26
Nora	33
Nordanstig	19
Norrbottens läns landsting	21
Norrköping	25
Nyköping	40
Nynäshamn	11
Nässjö	14
Ockelbo	36
Olofström	8
Orust	29
Osby	21
Oskarshamn	12
Oxelösund	15
Region Gotland	24
Region Gävleborg	32
Region Halland	31
Region Jönköpings län	34
Region Kronoberg	46
Region Skåne	40
Region Örebro län	42
Region Östergötland	30
Ronneby	26
Rättvik	26
Sala	28
Salem	24
Sandviken	27
Sigtuna	26
Skara och Götene	8

Skellefteå	13
Skövde	18
Sollefteå	20
Sollentuna	16
Sorsele	6
Stenungsund	6
Stockholms läns landsting	29
Stockholms Stad	23
Storfors	0
Strömstad	18
Sundbyberg	29
Sundsvall	18
Sunne	18
Svedala	27
Svenljunga	20
Säter	32
Sävsjö	17
Söderhamn	13
Söderköping	24
Södertälje	48
Sölvesborg	18
Tanum	37
Tibro	15
Tierp	19
Timrå	17
Tingsryd	27
Tjörn	20
Tomelilla	12
Torsby	13
Tranås	11
Trelleborg	28
Trollhättan	17
Trosa	41
Tyresö	26
Täby	21
Töreboda	6
Ulricehamn	21
Umeå	27
Upplands Väsby	25
Uppsala	21
Uppvidinge	16
Vadstena	23
Vaggeryd	36
Valdemarsvik	22
Vansbro	20
Vara	7
Varberg	26
Vaxholm	28
Vellinge	57
Vetlanda	9
Vilhelmina	8
Vingåker	25
Vårgårda	24
Vänersborg	15
Vännäs	17
Värmdö	22
Värmlands läns landsting	32
Värnamo	12
Västerbottens läns landsting	17
Västervik	14
Västerås	38
Västra Götalandsregionen	37
Växjö	39
Ydre	22
Ystad	12
Åmål	13
Ånge	10
Åre	32
Älmhult	39
Älvdalen	8
Älvkarleby	8
Älvsbyn	10
Ängelholm	12
Öckerö	29
Ödeshög	14
Örebro	41
Örkelljunga	10
Örnsköldsvik	21
Östersund	18
Österåker	19
Östhammar	18
Östra Göinge	20
Övertorneå	23

Har ej besvarat frågan om ekologiska inköp

Aneby
Berg
Bräcke
Gnesta kommun
Hudiksvall
Härnösand
Karlsborg
Kumla kommun
Kungsörs kommun
Ljusdal
Mora
Nordmaling
Norsjö
Nykvarn
Perstorp
Region Jämtland Härjedalen
Staffanstorp
Svalöv kommun
Tranemo

Ekologiskt i kommuner och landsting 2014 som deltagit i undersökningen 2015, sorterat i respektive län

Kommun/landsting/region	% eko 2014
Blekinge	**24%**
Karlshamn	23
Karlskrona	23
Landstinget Blekinge	**40**
Olofströms	8
Ronneby	26
Sölvesborgs	18
Svarsfrekvens: 100 %	
Dalarna	**28%**
Avesta	26
Borlänge	**50**
Falun	24
Gagnefs	29
Hedemora	27
Landstinget Dalarna	27
Leksand	18
Ludvika	34
Malung-Sälen	17
Mora	
Orsa	
Rättvik	26
Smedjebacken	
Säter	32
Vansbro	20
Älvdalens	8
Svarsfrekvens: 81 %	
Gotland	**24%**
Region Gotland	**24**
Svarsfrekvens: 100 %	
Gävleborg	**27%**
Bollnäs	
Gävle	30
Hofors	12
Hudiksvall	
Ljusdal	0
Nordanstig	19
Ockelbo kommun	**36**
Ovanåker	
Region Gävleborg	32
Sandviken	27
Söderhamn	13
Svarsfrekvens: 73%	
Halland	**24%**
Falkenberg	20
Halmstad	**31**
Hylte	14
Kungsbacka	25
Laholm	
Varberg	26
Region Halland	**31**
Svarsfrekvens: 100 %	
Jämtland	**19%**
Berg	
Bräcke	
Härjedalen	19
Krokom	15
Ragunda	
Region Jämtland Härjedalen	
Strömsund	
Åre Kommun	**32**
Östersund	18
Svarsfrekvens: 44 %	
Jönköping	**20%**
Aneby	
Eksjö	8
Gislaved	33
Gnosjö	11
Habo	
Jönköping	20
Mullsjö	21
Nässjö	14
Region Jönköpings län	34
Sävsjö	17

Tranås	11
Vaggeryd	**36**
Vetlanda	9
Värnamo	12

Svarsfrekvens: 86 %

Kalmar	**24%**
Borgholm	18
Emmaboda	**41**
Hultsfred	22
Högsby	23
Kalmar	32
Landstinget i Kalmar län	29
Mönsterås	32
Mörbylånga	26
Nybro	
Oskarshamn	12
Torsås	
Vimmerby	
Västervik	14

Svarsfrekvens: 77 %

Kronoberg	**35%**
Alvesta	38
Lessebo	20
Ljungby	22
Markaryd	
Region Kronoberg	**46**
Tingsryd	27
Uppvidinge	16
Växjö	39
Älmhult	39

Svarsfrekvens: 89 %

Norrbotten	**17%**
Arjeplog	
Arvidsjaur	
Boden	7
Gällivare	
Haparanda	21
Jokkmokk	21
Kalix	17
Kiruna	22
Luleå	15
Norrbottens läns landsting	21
Pajala	
Piteå	
Älvsbyn	10
Överkalix	
Övertorneå	**23**

Svarsfrekvens: 60 %

Skåne	34%
Bjuv	9
Bromölla	18
Burlöv	17
Båstad	26
Eslöv	33
Helsingborg	33
Hässleholm	29
Höganäs	7
Hörby	32
Höör	30
Klippan	0
Kristianstad	30
Kävlinge	31
Landskrona	27
Lomma	16
Lund	50
Malmö	44
Osby	21
Perstorp	
Region Skåne	40
Simrishamn	
Sjöbo	
Skurup	
Staffanstorp	
Svalöv	
Svedala	27
Tomelilla	12
Trelleborg	28
Vellinge	**57**
Ystad	12
Åstorp	
Ängelholm	12
Örkelljunga	10
Östra Göinge	20

Svarsfrekvens: 79 %

Stockholm	**27%**
Botkyrka	28
Danderyd	26
Ekerö	21
Haninge	30
Huddinge	36
Järfälla	23
Lidingö	
Nacka	
Norrtälje	
Nykvarn	
Nynäshamn	11
Salem	24
Sigtuna	26
Sollentuna	16
Solna	
Stockholm	23
Stockholms läns landsting	29
Sundbyberg	29
Södertälje	**48**
Tyresö	26
Täby	21
Upplands Väsby	25
Upplands-Bro	
Vallentuna	
Vaxholm	28
Värmdö	22
Österåker	19

Svarsfrekvens: 74 %

Södermanland	**38%**
Eskilstuna	46
Flen	19
Gnesta	
Katrineholm	32
Landstinget Sörmland	25
Nyköping	**40**
Oxelösund	15
Strängnäs	
Trosa	41
Vingåker	25

Svarsfrekvens: 80 %

Uppsala	**22%**
Enköping	6
Heby	12
Håbo	24
Knivsta	22
Landstinget i Uppsala län	**44**
Tierp	18
Uppsala	21
Älvkarleby	8
Östhammar	18

Svarsfrekvens: 100 %

Värmland	**21%**
Arvika	15
Charlottenberg	
Eda	12
Filipstad	7
Forshaga	14
Grums	15
Hagfors	20
Hammarö	29
Karlstad	23
Kil	27
Kristinehamn	22
Munkfors	10
Storfors	0
Sunne	18
Säffle	
Torsby	13
Värmlands läns landsting	**32**
Årjäng	

Svarsfrekvens: 83 %

Västerbotten	**19%**
Bjurholm	25
Dorotea	5
Lycksele	
Malå	
Nordmaling	
Norsjö	
Robertsfors	
Skellefteå	13
Sorsele	6
Storuman	
Umeå	**27**
Vilhelmina	8

Vännäs	17
Västerbottens läns landsting	17
Åsele	

Svarsfrekvens: 53 %

Västernorrland	20%
Härnösand	
Kramfors	**24**
Landstinget Västernorrland	22
Sollefteå	20
Sundsvall	18
Timrå	17
Ånge	10
Örnsköldsvik	21

Svarsfrekvens: 88 %

Västmanland	31%
Arboga	25
Fagersta	15
Hallstahammar	12
Kungsör	
Köping	19
Landstinget Västmanland	**39**
Sala	28
Skinnskatteberg	
Surahammar	
Västerås	38

Svarsfrekvens: 64 %

Västra Götaland	**25%**
Ale	25
Alingsås	
Bengtsfors	
Bollebygd	
Borås	15
Dals-Ed	
Essunga	
Falköping	19
Färgelanda	22
Grästorp	
Gullspång	5
Göteborg	33
Götene	
Herrljunga	37
Hjo	14
Härryda	13
Karlsborg	
Kungälv	21
Lerum	30
Lidköping	30
Lilla Edet	20
Lysekil	
Mariestad	16
Mark	31
Mellerud	10
Munkedal	
Mölndal	11
Orust	29
Partille	
Skara	8
Skövde	18
Stenungsund	6
Strömstad	18
Svenljunga	20
Tanum	37
Tibro	15
Tidaholm	
Tjörn	
Tranemo	
Trollhättan	17
Töreboda	6
Uddevalla	
Ulricehamn	21
Vara	7
Vårgårda	24
Vänersborg	15
Västra Götalandsregionen	**37**
Åmål	13
Öckerö kommun	29

Svarsfrekvens: 69 %

Örebro	34 %
Askersund	21
Hallsberg	25
Hällefors	32
Karlskoga-Degerfors	13
Kumla	
Lekeberg	25
Lindesberg	26
Nora	33
Region Örebro län	**42**
Örebro	41

Svarsfrekvens: 75 %

Östergötland	28%
Boxholm	11
Finspång	25
Kinda	27
Linköping	28
Mjölby	8
Motala	**45**
Norrköping	25
Region Östergötland	30
Söderköping	24
Vadstena	23
Ydre	22
Åtvidaberg	
Valdemarsvik	22
Ödeshög	14

Svarsfrekvens: 93 %

1A. Vilken typ av beslut eller mål har tagits för inköp av ekologiska livsmedel?

Om %-mål, hur är %-målet för ekologiskt formulerat?

Ale	Öka andelen Ekologiska livsmedel 2016 40% och 2018 40%
Alingsås	Att man skall uppnå 25 % ekologiskt
Alvesta	Samtliga kök kravcertifierade och minst 25% ekologiska inköp
Aneby	10%
Arvika	25% år 2020
Askersund	90 % ekologiskt eller närproducerat
Avesta	30 % 2016
Borgholm	Bara att det skall öka
Borlänge	år 2020 100%
Borlänge	2020 100%
Borås	Minst 25%
Botkyrka	2015-2018 ska andelen ekologiska livsmedel vara minst 50% för utbildningsnämnd och minst 30% för vård och omsorg
Boxholm	15% 2014
Bromölla	25 % ekologiskt
Burlöv	35% inom skola och förskola
Båstad	Öka andelen så långt det är möjligt
Danderyd	20 % enligt kostpolicy som idag ligger inför revidering hösten 2015
Emmaboda	40% ekologiskt 2014
Enköping	5%
Eskilstuna	Av inköpssumman, minst 50% ekologiskt (EU-eko+KRAV+MSC) senast år 2020
Eslöv	Inköp av ekologiska livsmedel och måltider i ens samtliga verksamheter ska utgöra 25% av den totala livsmedelsbudgeten år 2015.
Falkenberg	Följa genomsnittet av landets er
Falköping	25 % av inköpen av livsmedelsbudgeten skall vara ekologiska
Falun	40 % till år 2020
Filipstad	Andelen ekologiska livsmedel ska öka inför nästkommande år.
Finspång	Andelen ekologiska livsmedel av ens inköp ska vara minst 20%
Flens	15% 2014 30% 2016
Forshaga	Måltidsverksamheten ska senast 2014 nå regeringens mål om att 25% av livsmedlen ska bestå av ekologiska livsmedel
Gagnef	Uppnå 25% under 2015
Gislaved	År 2012 skall minst 25 % av produkter som upphandlas i Gislaveds vara rättvisemärkta, ekologiska eller närproducerade
Gnesta	Öka andelen ekologiska livsmedel till 50%
Grums	25 % av inköpta lismedel 2015
Gullspång	5 %
Gävle	50 % av Gävle koncerns livsmedelsinköp ska vara ekologiska år 2020
Göteborg	Andelen ekologisk mat ska vara 40 % innan mandatperiodens slut
Hallsberg	Andel ekologiskt enligt nationell riktlinje. Men också en femårsplan.
Halmstad	Minst 25 % av inköpta livsmedel skall vara ekologiskt producerade
Hammarö	Att uppnå 30% ekologiska inköp
Haninge	Andelen ekologiska livsmedel ska öka
Haparanda	öka 5% varje år
Heby	7%
Hedemora	Hedemora s andel av ekologiska livsmedel ökar årligen i ens verksamheter, i syfte att nå 25% av inköpsvärdet.
Helsingborg	Minst 40% år 2015
Hjo	På sikt nå upp till de Nationella Riktlinjerna, 25%

Huddinge	50% ekologisk mat till år 2020
Hudiksvall	25% av totala inköp av livsmedel ska vara ekologiskt
Hylte	Vi har som mål att 25% av inköpta livsmedel ska vara ekologiska.
Hällefors	Ekologiska och när- odlade/producerande livsmedel samt klimatsmart mat bör väljas i så stor utsträckning som tillgången till råvaran och den ekonomiska förutsättningen finns. (VI har ett satt politiskt mål på 25% eko mat)
Härnösand	30%
Hässleholm	20 % ekologiskt till 2010, nya mål ej antagna ännu för hela en, 25 % eko för BUF 2016
Hörby	Att uppnå 25% ekologiska livsmedelsinköp för alla måltider som serveras inom en
Höör	Andelen ekologiska livsmedel ska uppgå till 35 % 2015
Jokkmokk	• År 2015 ska 30 % av livsmedelsinköpen vara ekologisk.
Järfälla	Minst 25 % av alla livsmedelsinköp ska vara ekologiska 2020
Jönköping	minst 25% av livsmedelskostnaden utgöras av ekologiska varor
Kalix	Minst 15 % år 2014. Målet är att nå 25 %, när målet ska vara uppnått är ej fastställt.
Kalmar	Minst 25% ska vara ekologiskt
karlsborg	med så låg miljöbelastning som möjligt(ekologiikt o närproducerat
Karlshamn	25 % vid slutet av 2015
Karlskoga-Degerfors	Öka andelen ekologiskt för varje år.
Karlskrona	2014 - Andelen ekologiska livsmedel i al verksamhet ska var minst 25%. 2015 - Alla ens kök ska KRAV-certifieras till nivå 1. 2015 -Andelen ekologisk mat som serveras inom ens verksamheter ska öka.
Karlstads	35% 2015
Katrineholm	Ekologiska inköp 30%
Kil	Minst 25% av inhandlade livsmedel ska vara ekologiska
Kinda	Livsmedlen är till stor del etiskt och ekologiskt
Kiruna	Öka inom ram
Knivsta	att öka andelen efter hand
Kramfors	50% ekologiskt till 2018
Kristianstad	Andelen ekologiskt certifierade livsmedel i en inköp av livsmedel ska successivt öka.
Kristinehamns	25% år 2014
Krokom	Största möjliga mängd inom befintlig budget
Kumla	25%ekologiska och/eller närproducerade livsmedel
Kungsbacka	2015 27% , 2016 30% och 2017 35%
Kungälv	Måltidsservice har ett mål på 23 % ekologiskt 2015 och 25 % 2016
Kävlinge	andelen ekologiska livsmedel ska vara 25%
Köpings	Andelen ekologisk mat ska öka till minst 25% fram till år 2015.
Landskrona stad	År 2020 ska minst 50 % (av inköpsvärdet i kr) av inköpen vara av ekologiskt odlade livsmedel.
Landstinget Blekinge	År 2018 är andelen KRAV-certifierade/ekologiska/MSC-certifierade livsmedel minst 50 % av det totala inköpsvärdet. Samtliga kök KRAV-cert nivå 2, till 2018.
Landstinget Dalarna	25% för 2015
Landstinget i Kalmar län	Andelen ekologiska livsmedel ska uppgå till 50% år 2017.
Landstinget i Uppsala län	Andelen ekologiskt producerade livsmedel ska var minst 50 % av det totala inköpsvärdet
Landstinget Västernorrland	Minst 40 % av kostnaden för livsmedel ska utgöras av ekologiska produkter.
Lekeberg	Minst 35 % av inköpta livsmedel (kr) ska vara ekologiska eller närproducerade
Leksand	25%, 2015 samma som medel i KKIK 20%
Lerums	30% under 2014 och 32% för 2015
Lessebo	5% per år till 25% per år 2015
Lidköping	34% år 2015
Lindesberg	25 % ekologiskt (kronor)
Linköping	Alla lättmjölk och mellanmjölk samt 15 % eko

Ljungby	Öka andelen ekologiska inköp
Lomma	Öka med 25% som mål
Ludvika	60% ekologiskt 2018
Luleå	Att år 2016 ska ekologiska produkter ha ökat till 25%
Lund	100% ekologiska inköp 2020 med delmål 70% 2016.2016 skall 100% av inköps-kostnaden för mejeriprodukter, frukt, grönsaker, nötkött(iförsta hand naturbeteskött) lammkött(i förstahand naturbetskött) kaffe och te gälla ekologiskt märkt och 100% av inköpt fisk skall vara MSC märkt.Dessutom skall 70% av potatisen vara ekologiskt odlad.
Malmö stad	All mat som serveras i malmö ska vara ekologisk 2020
Mark	hålla %målet och även öka det framöver
Mjölby	senast år 2018 25% inom förskola och grundskola utan extra ekonomisk ersättning
Motala	45% år 2014, 50% år 2015
Mullsjö	25% 2016 och 50% 2020
Mölndal stad	15 % av alla livsmedelsinköp i en ska vara ekologiska (2016). 25 % av livsmedlen i skola och förskola ska vara ekologiska (utan år)
Nora	25 % ekologiskt
Norrköping	Målsättning att den mat som serveras i Norrköpings ska vara 30% år 2015
Norsjö	Ska uppnå 15%
Nykvarn	Mer än 30 %
Nyköping	50% av den mat o dryck som serveras ens gäster skall vara Ekologiskt producerade senast år 2014
Nynäshamn	Maten som serveras ska vara närproducerad, minst 25% av livsmedlen skall vara ekologiska
Nässjö	Vid inköp av ekologisk produkter styr tillgång och ekonomi ökningen, med en målsättning att nå de nationella målen senast år 2020
Ockelbo	Andelen ekologiska livsmedel ska uppgå till minst 35%
Olofströms	Målsättning att nå 25% 2016.
Orust	30% ekologiska livsmedel 2015
Oskarshamn	Öka andelen frukt och grönt
Oxelösund	Kostenheten ska sträva mot det nationella målet om 25 % ekologiskt
Region Gotland	öka enl nationellt mål
Region Gävleborg	Var bland de 25% bästa regionerna/landstingen i Sverige
Region Gävleborg	Vi ska vara bland de 25 % landsting/regioner som har mest ekologisk livsmedel
Region Halland	Öka med 5% per år, men för 2015 = 30%
Region Jämtland Härjedalen	20% ekologiskt, 4% socialt etiskt
Region Jönköpings län	Inköp av ekologiska livsmedel ska vara minst 30% av den totala livsmedelskostnaden
Region Kronoberg	60 % år 2018
Region Skåne	50 % till 2016 och öka därefter
Region Örebro län	Andelen ekologiska livsmedel uppgår till 45 %
Ronneby	40% år 2016
Sala	28 % 2015
Salem	Andel ekologiska livsmedel av totala andelen
Sandviken	Andel ekologiska livsmedel i förhållande til konventionella livsmedel.
Sigtuna	30 %
Skövde	Att under 2014 uppnå 25% ekologisk
Stockholms läns landsting	År 2016 är 30 % av livsmedlen som serveras i landstingsfinansierad verksamhet baserad på ekologiskt framställda produkter. Valfrihet och kvalitet inom mat och kost för patienter och personal ska säkerställas.
Stockholms stad	Andelen ekologiska livsmedel som staden köper in ska uppgå till minst 25 % 2015
Sundbyberg	Under mandatperioden ska andelen ekologiska råvaror på våra förskolor och skolor uppgå till minst 50% med målet 75%
Sundsvall	50% av all mat inom en ska vara ekologisk senast vid utgången av år 2018. Ett kostpolitisktprogram ska tas fram som ett styrmedel för utvecklingsarbete

	rörande kosten inom en. Programmet ska ha som övergripande inriktning att tillagning av maten ska kunna ske nära verksamheten och med råvaror som bidrar till bättre hälsa och minskad klimat- och miljöpåverkan.
Svedala	50 % till 2018
Svenljunga	Minst 25% ekologist 2015
Söderhamn	Enligt beslut i styrelsen angående framtida livsmedelsupphandlingar skall öknings-takten för andelen ekologiska livsmedel i Söderhamns vara minst 12% 2014 och 15% 2015
Södertälje	Kostenheten har som mål att handla minst 60% ekologiskt
Sölvesborg	25 % ekologiskt
Tanum	50 procen år 2020
Tierp	25 %
Timrå	25%
Tomelilla	25% ekologiskt
Tranemo	16 % av totala inköpen
Tranås	25%
Trelleborg	Andelen inköpta ekologiska livsmedel 35% (av livsmedelsbudget)
Trelleborg	Genom att öka andelen ekologisk mat ska vi få friskare mat.
Trollhättan	21% ekologiska livsmedel
Trollhättan	21%
Trosa	60 % eko/ närprod år 2018
Tyresö	30% ekologiskt köpta varor
Tyresö	30%
Ulricehamn	ens inköp av ekologiska livsmedel ska ha fördubblats till 17% från 2007
Umeå	2015 är målet 30 % ekologiska livsmedel
Upplands Väsby	Andel ekologiska livsmedel 48% 2017
Upplands Väsby	2017 ska andelen ekologiska livsmedel uppgå till 48%
Uppsala	100% ekologiskt till år 2023
Uppvidinge	25% eko av vikt
Vadstena	25% år 2015
Vaggeryd	25%
Valdemarsvik	Målet är 25% för 2015
Vara	Att öka andelen vegetarisk samt öka andelen vegetabilier och minska kött – konsumtionen
Varberg	25% av inköpssumman
Vaxholms stad	40 % av inköpsvolymen i kronor ska för 2018 vara EKO-produkter
Vellinge	50%
Vårgårda	Andelen ekologiskt odlat ska vara minst 25% av livsmedelskostnaden 2018
Vänersborg	Vänersborgs följer regeringens konsumtionsmål angående andelen ekologiska livsmedel år 2010.
Vännäs	20% from 120301 och sedan öka volymen med 5% enheter varje år för att nå en andel om 35% under 2015
Värmlands läns landsting	Av den totala livsmedelskostnaden ska andelen ekologiska livsmedel uppgå till minst 30% samt etiska till minst 10% av den årliga kostnaden för år 2016.
Värnamo	20% prioriterade livsmedel 2014 och 30% prioriterade livsmedel 2016
Västerbottens läns landsting	25 %
Västerås stad	Minst 50% av de livsmedel som används ska vara ekologiska vid utgången av 2015
Västra Götalandsregionen	Mål 2016: Andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 40 % av den totala livsmedelsbudgeten.
Växjö	I de ala köken ska andelen certifierade ekologiska och/eller närproducerade livsmedel vara minst 80 % av de totala livsmedelsinköpen senast år 2020
Ydre	Andelen ekologiska livsmedel ska uppgå till 25% av anslagna medel för råvaruinköp.

Ystad	25%
Ånge	Öka till 20 % under 2015
Älmhult	En hög andel ekologiska livsmedel, lägst 30%
Älvdalen	Älvdalens ska successivt öka andelen ekologiska livsmedel och 2014 ska vi ha uppnått regeringens ambition om minst 25% ekologiska livsmedel.
Älvsbyn	Utöka inköpen men inom ramen för budget
Ängelholm	15 % ekologiskt 2015, 20 % ekologiskt 2016, 25% ekologiskt 2017
Öckerö	Att uppnå 25% ekologiska inköp under 2014
Örebro	80% till 2018
Örkelljunga	10%
Örnsköldsvik	en ska följa de nationella målen som sätts gällande ekologiska livsmedel
Östersund	Av de livsmedel som en köper in är minst 50 % ekologiskt till 2020.
Österåker	20% 2015
Österåker	20% år 2015
Östhammar	20 % 2015
Östra Göinge	Målet är att andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 25 % år 2015 med en ökningstakt på minst 3 %enheter per år.

Om ni har ett annat mål i kommunen/landstinget, hur är det målet formulerat?

Arboga	Öka inköp mot föregående år
Bjurholm	"Öka andelen närproducerat och ekologiskt"
Bodens kommun	Andelen ska öka
Borgholm	Att inköpen skall öka år från år.
Eksjö	Behålla nuvarande nivå men inte öka, saknas ekonomiska möjligheter i dagsläget.
Fagersta kommun	Om att öka antal %
Falkenberg	Följa genomsnittet av landets kommuner.
Filipstads kommun	Andelen ekologiska livsmedel ska öka inför nästkommande år.
Gnesta kommun	Öka andelen ekologiska livsmedel till 50%, målet är inte tidssatt
Grästorps kommun	Allmänt mål om att arbeta mot en hållbar miljö
Härnösand	Öka andelen när/lokal producerat
Högsby kommun	Vi ska servera ekologisk mjölk, potatis, morötter, hela tiden öka ekologiska inköpen
Kiruna kommun	Öka inom ram
Knivsta kommun	att öka efter hand
Kungälvs kommun	Köpa ekologisk mjölk, kaffe och te
Köpings kommun	Målet gäller Barn- och utbildning!
Linköpings Kommun	Alla lättmjölk och mellanmjölk ska vara ekologiskt
Luleå	25% vid 2016 års utgång för förskola och skola
Malung-Sälens kommun	Att öka inköpen.
Marks kommun	2010 uppnå 25%, idag ligger vi på 31%
Munkfors kommun	Mjölken ska vara ekologisk till förskolan och grundskolan. Fairtrade kaffe till äldreomsorgen.
Osby kommun	Andelen ekologiska livsmedel ska öka
Region Östergötland	Andelen ekologiska livsmedel ska öka för att minska spridning av bekämpnings-medel till människa och miljö. Det är också viktigt att i möjligaste mån välja säsongsanpassad kost och närproducerade livsmedel. Regionens mat ska produceras hållbart med omsorg om miljö, människor och djur."
Rättvik	Att vi ska öka våra inköp
salem	30 % av budget för livsmedel inom barn och utbildningsförvaltningen skall vara ekologisk mat.
Sandvikens kommun	För 2014 var målet 25% för 2015 är målet 30%

Stenungsunds kommun	Ekologisk mjölk och bananer till förskolan
Sunne	Öka andelen ekologiska produkter inom befintlig budgetram
Sävsjö kommun	Ökar andelen ekologiskt
Söderköpings kommun	År 2006 togs ett politiskt beslut om ekologisk mjölk, yoghurt, fil och ägg. Vårt Kostpolitiska program säger att inriktningen ska vara att välja ekologiska livsmedel dock ej i %.
Södertälje Kommun	Södertälje Kommuns allmänna mål är att köpa så mkt ekologiskt och KRAV-märkt som möjligt. Kostenheten har som mål att handla minst 60% ekologiskt och alla skolor samt förskolor är KRAV-certifierade på 25%.
Tjörns kommun	Öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel
Vara	Att öka andelen eko Ställer krav i upphandlingen
Vetlanda kommun	Vi har fått en utökad budget på 500000 kr för närproducerat/ekologiskt under 2015
Värmdö kommun	I kostpolicyn står att vi ska öka andelen ekologiska inköp
Västerbottens läns landsting	Närproducerat och socialtetiskt märkta livsmedel
Västerviks kommun	Öka andelen
Älvsbyn	Ekologiskt samt närproducerat
Örkelljunga kommun	10%

Enkätundersökning

Ekologiska livsmedel i offentliga storhushåll 2014

Detta utskick går oftast till flera personer i er kommun/landsting. Om du anser att detta mejl med länk till enkät kommit till fel person ber vi dig vänligen mejla oss och meddela vem som ska ha enkätlänken.

23 % ekologiskt 2013 – har vi nu äntligen nått upp till 25 %?

Nu har vi passerat 2013 som var mål-år för regeringens 25 %-mål för offentlig sektor. De allra flesta kommuner och landsting jobbar intensivt med att uppnå sina egna ekologiska mål och visioner, fem kommuner har nu 100% ekologiskt som mål. Det är fantastiskt spännande att se hur offentlig sektor satsar på den ekologisk maten och att nästan alla kommuner och landsting är med och driver utvecklingen. Det ska bli jättespännande att summera de ekologiska inköpen för 2014 och se om 25 %s målet är nått. Förra året hade vi en svarsvarsfrekvens på hela 80 %. Vi hoppas givetvis att den blir ännu högre i år! Vi ber er därför att avsätta lite av er arbetstid och besvara frågorna i vår webenkät. Klicka på länken här och följ instruktionerna. **Vänligen besvara enkäten senast den 20 mars.**
Länk: **https://sv.surveymonkey.com/s/Ekomatsligan2015**

Nationella mål
För ett antal år sedan sattes regeringen ett nationellt mål på 25 % ekologiska livsmedel för offentlig sektor. 2013 var den offentliga konsumtionen av ekologiskt 23 %. Vi räknar med att målet har uppnåtts under 2014!

Ekomatsligan
I Ekomatsligan rankar vi de bästa kommunerna och landstingen i Sverige. 2013 var det 59 kommuner och landsting som hade minst 25 % ekologiskt. Hur ser det ut för 2014?

Vinnare av Ekomatsligan
Vem kommer att vinna årets Ekomatsliga? Borlänge och Lund fick delad förstaplats förra året tätt följt av Vellinge och Södertälje. Bästa landsting var Kronoberg.

Ekologiskt fortsätter att växa starkt i offentlig sektor
Vår årliga kommunenkät visar att konsumtionen av ekologiskt i offentlig sektor fortsätter att öka, knappt 10 % mellan 2012 och 2013. Ökningen är betydligt högre än den privata konsumtionen, inköp i livsmedelsbutik, även om den också börjar att ta fart. Den privata konsumtionen ökade till 5,6 % under 2014. Offentlig sektor kan fortsätta att sträcka på sig och vara stolta – Sverige är bäst i världen på ekologiskt i offentlig sektor.

Uppmärksamhet i media
Resultatet av enkätundersökningen redovisas i press och media. Alla som deltar i studien (besvarar enkäten) kommer att få ta del av resultaten. Bästa kommun eller landsting kommer att koras till årets vinnare av ”Ekomatsligan”.

EkoMatCentrum – Informationscentrum för Ekologiska Produkter är en ideell förening vars syfte är att öka intresset för och konsumtionen av ekologiska livsmedel. Föreningen har cirka 300 medlemmar. Ekomatcentrums arbete drivs i linje med regeringens konsumtionsmål för ekologiska livsmedel i offentlig sektor och produktionsmålet att 20 % av jordbruksmarken i Sverige ska vara ekologiskt certifierad till 2020.

Med vänliga hälsningar
Eva Fröman och Mimi Dekker

Med *ekologiska livsmedel* och *rättvisemärkta livsmedel* avser vi i denna enkätundersökning livsmedel med nedanstående märkningar och certifieringssystem.

Med *närproducerade livsmedel* avser vi livsmedel som odlats och förädlats i ert län eller med ett maximalt avstånd bestämt av er.

Miljömärkningar på livsmedel

Ekologiskt

EU-ekologiskt

EU har ett system för regler och kontroll av ekologiskt producerat som gäller i hela EU. För att få kalla en produkt ekologisk måste den ha producerats enligt EU:s regler för ekologisk produktion. EU:s regler omfattar odling, djurhållning, livsmedelsförädling, märkning, import, kontroll och marknadsföring av ekologiska produkter. I Sverige är det godkända certifieringsorgan som t.ex Aranea, SMAK, HS Certifiering och EFSIS Scandinavia som sköter kontrollen av EU-ekologiskt. Märket är det nya EU-märket som lanserades 2010.
www.krav.se

KRAV

Endast företag och producenter med KRAV-certifiering får använda KRAV-märket på sina ekologiska produkter. KRAV har ibland striktare regler än EU, bl.a. inom djuromsorg. Unikt för KRAV är också regler för butik, restaurang och klimat. Kontroll och certifiering utförs idag av fem certifieringsbolag, som kontrollerar alla led i såväl produktion som distribution till dess att KRAV-märket sätts på produkten. KRAV-märket står för bra miljö, god djuromsorg, god hälsa, socialt ansvar. www.krav.se

Demeter

Svenska Demeterförbundet bildades 1957 och är kontrollorganisation för Biodynamisk odling i Sverige. Den är en ideell konsumentförening som kontrollerar och auktoriserar växtodling, djurhållning, slakterier, butiker, förädlare, grossister och importörer. Över 20 länder har grundat egna nationella Demeterförbund baserad på de givna internationella riktlinjerna.
För närvarande är Demeterförbundets regler de strängaste som finns inom ekologisk odling.
Det övre märket är internationellt, det undre en svensk variant.www.demeter.nu

MSC

MSC är en miljömärkning av fisk och skaldjur. MSC-märkningen gynnar ett hållbart fiske och garanterar att fisken inte kommer från ett överfiskat bestånd. Fisket som fisken kommer ifrån måste ha en minimal inverkan på det marina ekosystemet och förvaltas på ett hållbart sätt.
www.msc.org/se
Det finns ingen ekologisk märkning för fisk. KRAV- och MSC-fisk har jämförbara bedömningar av hållbara fiskebestånd och regler kring spårbarhet. Där KRAV och MSC skiljer sig åt är bland annat förädlingen. Alla KRAV-godkända, förädlade fiskeprodukter innebär att alla övrig ingredienser utöver fisken är ekologiska. I förädlade MSC-produkter är fisken MSC, inte övriga ingredienser.
Vad gäller MSC-märkt fisk räknas bara "naken filé". Panerad MSC-märkt fisk ska vara KRAV-godkänd för att räknas som ekologisk i denna enkätundersökning. MSC-märkt fisk med tillsatta polyfosfater får INTE räknas som ekologisk.

Etisk märkning

Faitrade

Fairtrade är en oberoende produktmärkning som skapar förutsättningar för odlare och anställda i utvecklingsländer att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor.Genom Fairtrade får människor i världens utvecklingsländer möjlighet att konkurrera på en internationell marknad, på bättre villkor och genom långsiktiga handelsavtal. De internationella Fairtrade-kriterierna garanterar odlaren ett minimipris för råvaran samt säkerställer att anställd arbetskraft får avtalsenliga löner och förbättrade arbetsvillkor. Det skapar trygghet och möjlighet till utveckling. www.faitrade.se